

Št. 196

**OKTOBER
2022**

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

**PRIPOROČENI
PROSTOVOLJNI PRISPEVEK: 2 EUR**

Polovico dobi član_ica društva.

Št. člana_ice društva:

KRALJI ULICE

Odgovorni in izvršni urednik:

Jean Nikolič

Tehnični urednik in oblikovanje:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Maja Vižintin, Špela Razpotnik

Sodelavci uredništva:

Tomaž Golob – Taubi, Barbara Jozelj, Žiga Novak, Jasmina Memić, Špela Blatnik, Diego Menendes, Jure Zebec, Maruša Ivančič

Grafična zasnova:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Miloš Dragojevič, Rade Nikolič, Gašper Sojč, Fedja Kovič, CDD20, L-King

Ovitek:

Prva stran: Nada Žgank

Zadnja stran: Nada Žgank

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Prostovoljni prispevek za časopis je 2 EUR.

Celoletni prispevek za naročnike v Sloveniji znaša 36 EUR, v tujini pa 72 EUR. Poštnina je vključena v ceno.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

030 323 128 (SMS komentarnica)

E-pošta: urednistvo@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

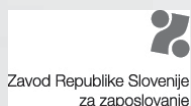
SI56 0400 1004 8456 921 odprt pri Nova KBM

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za zdravje -- Mestna občina Maribor
Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti -- FIHO
Javni stanovanjski sklad MOL -- Javni medobčinski stanovanjski sklad Maribor
Stanovanjski sklad RS -- Zavod RS za zaposlovanje -- Ministrstvo za javno upravo
Evropski socialni sklad, projekt sofinancirata Republika Slovenija in Evropska Unija

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Uvodnik:

PROJEKT CESTNEGA ČASOPIJA KRALJI ULICE

Foto: osebni arhiv

Časopis Kralji ulice ves čas svojega izhajanja živi in raste zaradi zanimanja vas, bralcev in bralk, in zaradi vaše pripravljenosti podpreti naš skupni projekt. To je projekt podpore avtorjev in avtoric prispevkov v časopisu, potem podpore prodajalcem, na koncu pa tudi podpore uredništvu, tehničnemu uredniku, lektorici in mnogim, ki med ljudmi zbirajo prispevke za objavo. Avtorji in avtorice za svoje prispevke niso plačani, pač pa nekateri med njimi, in to tisti, ki so materialno slabše preskrbljeni, so brez služb ali so prejemniki socialnih transferjev, na koncu leta dobijo nagrado v višini le enega dela honorarjev, ki so običajni v novinarstvu. Večina avtorjev in avtoric pa se tej nagradi odreče. Višina nagrade je odvisna od tega, kako je časopis v tem letu posloval. Časopis pa je odvisen od cen na trgu, predvsem kar se tiče stroškov tiska in papirja. Cene omenjenega pa so v zadnjem času močno narasle.

Povsem v vaših rokah, tj. v rokah kupcev in kupk, pa je, s kakšno višino prispevka nagradite posameznika, moškega ali žensko, fanta ali dekle, ki vam časopis ponudi na cesti, po kateri greste. Za nekatere so to slučajna mesta, drugi pa imate stalna mesta, kjer srečate vedno isto osebo, od katere vzamete časopis. In da, res je, za nekatere je ta trenutek, ko vam nekdo ponudi časopis, priložnost za prijazen klepet, za druge pa je to morda manj prijeten dogodek. Naši člani, ki časopis na ulicah ponujajo, pravijo, da jim mimoidoči velikokrat v roko stisnete več, kot je doslej znašal priporočeni prostovoljni prispevek (en evro), včasih evro in še drobiž, ki je ostal od nakupa v trgovini, včasih dva evra, redkeje pa tudi pet ali več evrov. In včasih nam celo piše kakšna bralka, da je dobila časopis tudi za manj kot evro, ker pač pri roki ni imela dovolj drobiža.

Polovico od tega evra osebe, ki časopis distribuirajo po ulicah, vrnejo društvu. In s to polovico moramo pokriti vse stroške izdajanja časopisa. Ves ta čas v časopisu nismo objavljali nobenih reklam ali naročenih propagandnih vsebin. Ta prispevek enega evra (oz. polovica, 50 centov) je ostal nespremenjen vseh 17 let, odkar časopis izhaja. V tem času smo uvedli še barvni tisk platnic in dodatne štiri strani časopisa. Zadnje čase oziroma zadnje leto pa smo z višino prispevkov komajda pokrivali vse stroške izdaje časopisa. In seveda se je zato tudi nagrada, ki so jo nekateri pisci in piske prejeli za svoje prispevke konec leta, zelo zmanjšala. Po dolgem premišljevanju in oklevanju smo zdaj sprejeli odločitev, da višino priporočenega prostovoljnega prispevka dvignemo na dva evra. To pomeni, da bo polovica tega zneska namenjena izdajanju časopisa in nagradam avtorjev in avtoric. Upamo in računamo na razumevanje vseh, ki podpirate naš projekt.

Za konec še dobra novica, ki priča o kakovosti našega časopisa. Na letošnji konferenci mednarodne mreže INSP, ki združuje cestne časopise sveta, so Kralji ulice dobili nagrado za najboljšo svetovno naslovnico 2022, nominirani pa smo bili kar v treh od petih kategorij. Konferenca so se udeležili cestni časopisi s petih kontinentov.

Za uredništvo Bojan Dekleva

Kazalo:

- 2 **UVODNIK**
- 4 **SLIŠANJE GLASOV**
- 7 **RINGELŠPIL**
- 8 **POLJE ČASTI**
- 10 **POVODENJ**
- 11 **CESTNA FILOZOFIJA**
- 12 **NEKAJ CESTNIH**
- 13 **ANEKDATE IZ PRODAJE**
- 14 **DOGODKI**
- 15 **MARIBORSKA SCENA**
- 17 **LITERARNA PRILOGA**
- 21 **SARIN DNEVNIK**
- 22 **BREZDOMKA**
- 24 **BORBA MOJEGA ŽIVLJENJA**
- 26 **KRALJEVI RECENZOR**
- 28 **IZZA REŠETK**
- 30 **KOMENTARNICA**
- 31 **GIACOMOV FOTO KOTIČEK**
- 33 **OGLASNA DESKA**
- 34 **NAGRADNA KRIŽANKA**

TO SEM JAZ: MAŠA

Nikoli ne bi verjela, če bi mi kdo rekel, da bom kdaj končala na naslovnici kakšnega časopisa. Ko pa se je pojavila priložnost, da se fotografiram za naslovnico časopisa Kralji ulice, sem to zgrabila z obema rokama. Čutim veliko spoštovanje do ljudi, s katerimi lahko v okviru društva sodelujem, saj me vsak dan uči, kako živeti karseda pestro in polno življenje.

Hvala vam, kralji in kraljice!

Foto: Nada Žgank

Cenjene bralke, cenjeni bralci,

ponosni smo na dejstvo, da je bil priporočeni prostovoljni prispevek za časopis nespremenjen celih 17 let. Kljub temu da nam je po svoje godilo, da je bil prispevek vsa ta leta nizek, pa so se vsesplošne podražitve storitev dotaknile tudi nas, zato smo ga z mesecem oktobrom dvignili na dva evra – v nasprotju z drugimi programi društva se časopis namreč samofinancira. Hvala za razumevanje! Uredništvo

PRAVILA PONUJANJA ČASOPISA

Ker želimo, da bi pri razširjanju časopisa Kralji ulice lahko sodelovalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev in bralk, je pomembno, da skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Člani in članice društva, ki ponujajo časopis, ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice.

Doslej so bili v javnosti zelo dobro sprejeti, mnogi bralci in bralke so pohvalili njihov pristop. Želimo si, da tako ostane tudi v prihodnje, zato člane in članice društva spodbujamo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis še bolj približati našim bralcem in bralkam.

- Časopis ponujam na miren in nevsiljiv način.
- Drugim članom in članicam društva, ki ponujajo časopis Kralji ulice, izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do ponujanja časopisa.
- Z drugimi člani in članicami društva se miroljubno dogovarjam glede lokacije ponujanja časopisa.
- Morebitne nesporazume rešujem na miren in spoštljiv način.
- Med ponujanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.

- Med ponujanjem časopisa omenjam predvideni prostovoljni prispevek in od bralcev in bralk ne pričakujem ničesar več.
- Med ponujanjem časopisa ne beračim.
- Spoštujem odločitev bralcev in bralk, da časopis vzamejo ali ne, in jih k temu nikakor ne silim ali jih drugače neprijetno vznemirjam.
- Med ponujanjem časopisa imam svojo uradno izkaznico društva na vidnem mestu. Številka žiga na časopisu mora biti adekvatna številki na izkaznici društva.
- Zbiranje prispevkov za druge dejavnosti društva je poskus zavajanja bralcev in bralk.

Če se član ali članica društva ne drži pravil ponujanja časopisa, je na to najprej opomnjen_a s strani strokovne delavke oziroma delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do ponujanja časopisa Kralji ulice. Bralce in bralke prosimo, naj morebitne kršitve sporočijo v uredništvo na telefonsko številko 059 022 503 ali na e-naslov: urednistvo@kraljiulice.org.

POGOVOR Z ANDRAŽEM ROŽMANOM, AVTORJEM LETOS IZDANEGA ROMANA TITOV SIN

Andraž Rožman je tesni prijatelj našega društva, med drugim je dejaven pri projektu Slišanje glasov. Pri njegovem drugem romanu z naslovom »Titov sin« je bil Andražev umetniški navdih prijateljstvo z osebo, ki je preživelec psihiatričnih institucij, domnevni Titov sin in še marsikaj. Prijateljevanje med njima, v knjigi sta Frenk in Klemen, je ena izmed vodilnih niti v sicer večplastnem romanu, ki združuje mnogo tega, kar je bilo v tem času angažiranemu pisatelju z novinarskim ozadjem v izziv: *Za zgodbo je mnogo enih prepletenih kablov, ki omogočajo, da luč sveti*, pravi. Ko sem prižgala diktafon, je kazalo, da imava malo več kot 102 uri snemalnega časa na razpolago. Zaključila sva prej, a knjiga odpira toliko tematik, ki so tako izzivalne, a obče človeške, da se zdi, da bi lahko zlahka popolnile tudi 102 uri. Sledi nekaj izsekov iz pogovora o temah, ki jih odpira roman.

Kako usklajuješ vlogo novinarja in pisatelja, kaj ti daje ena in kaj druga?

Prav veliko ne razmišljam o tem, kaj sem, pišem to, kar mi je fajn, kar mislim, da je prav. V novinarstvu sem imel manj svobode, obravnavati sem moral teme, ki so bile v skladu z uredniško politiko. Pri pisateljevanju pa sem se lahko bolj sprostil. Že nekaj časa sem si želel pisati na nek nenovinarski način, poskušal sem že dolgo nazaj, pri Titovem sinu sem se pa še bolj sprostil kot pri *Treh spominih* (Andražev prvi roman, op. a.), saj je to roman, ki je tudi fikcija. Ni mi bilo treba slediti obči resnici, četudi ima roman veliko podlage v realnem življenju, vendarle sem ustvaril neko novo realnost s to knjigo. Najbolje mi je bilo, da sem se lahko sprostil, pisal iz sebe. Tako je lahko še bolj prišel na površje glas ljudi, ki so stigmatizirani. Prav tako pa tudi moj notranji glas.

Kako je videti, ko pišeš?

Meni je bilo pisanje romana najboljša droga, ki me je povlekla v čisto svoj svet. Sicer sem imel težave najti čas, da sem se poglobil v ta svet, tako da sem to delal med dopustom. Ko sem bil notri, sem pa intenzivno pisal. Imel sem krajša in intenzivna obdobja pisanja. Ko padem notri, naredim veliko, potem pa spet bluzim.

Rekel si, da greš s pisateljevanjem v smer, »kar je prav«. Se da o tem »prav« še kaj več povedati?

V novinarstvu so težave, nisem se več počutil, da tam lahko delujem. Kot pravi moj junak, je novinarstvo kot *Palestina, obstajajo le še pikice na zemljevidu, kot celote je pa ni več*. Potreboval sem eno drugo obliko, da bi lahko izrazil, kar jaz mislim, da je prav. Čutim odgovornost, da če pišem roman, kjer imam sam svobodo, odločam, o čem bom pisal, da pišem o nečem, kar je družbeno relevantno, kar ni pomembno le zame, ampak tudi drugim ljudem. Novinarski um mi omogoča, da razmišljam o družbenem kontekstu, želim prispevati, nočem poneumljati, hočem odpirati prostore.

Rekel si, da je bilo ves čas pisanja pomembno samoizpraševanje, povezal si to tudi s psihoanalizo. Bi po tvoje vsakdo, ki se ukvarja s temami duševnih stisk, brezdomstva, strokovno ali pa o tem piše, moral imeti hkrati nek svoj osebni proces?

Gotovo je to lahko koristno, a ne bi tega nikomur vsiljeval in tudi ni nujno, da gre ravno za psihoanalizo. To sicer jaz priporočam zaradi lastne pozitivne izkušnje, vem pa, da je tu veliko omejitev, finančnih, sistemskih, z dostopnostjo. Mislim, da je pisanje samo po sebi proces, psihoanaliza ima dramaturški, jaz rečem psihoanalitični, lok, ki sem ga želel pokazati tudi v knjigi. Knjigo sem pisal zadnji dve leti svojega analitičnega procesa. Tudi pisanje je lahko terapija, a meni ni bila, moja želja je vselej bila izraziti se ustvarjalno z nečim, kar rad počnem. Pomemben del moje psihoanalize je bil, da sem iz stanja nekega sanjarjenja, da bi rad pisal in da se mi zdi, da imam nekaj smisla za to, naredil korak in to dejansko naredil. Eno je gledati s tribune tekmo, biti pameten, drugo pa je iti tja in poskušati zabiti gol.

Klemen vstopi v odnos s Frenkom z idealiziranjem in veliko naklonjenostjo. Vendar naklonjenost sreča tudi odbojnost, v knjigi se na neki točki to razpre, temu sledi krivda.

Tukaj hočem pokazati, kar reče lik: *nočem biti dober, nočem biti slab, hočem biti samo človek*. Ljudje lahko počnemo človekoljubne stvari, se družbeno aktiviramo, smo aktivisti, a vsi kdaj pridemo do točke, ko nam zmanjka tolerance. Klemen je mislil, da je popolnoma tolerant do Frenka, a je ugotovil, da ni. Meni so sicer zelo blizu ideje brezmejnosti, zamenjave identitete, prelevitve v drugega (s tem eksperimentiram v *Treh spominih*). Pri

Foto: Boštjan Pucelj/Gaga

Pisanje je kot sproščanje ... iz racionalnega materializma v fikcijo, ki omogoča ustvarjanje novega sveta, v katerega se lahko izlivajo notranji svetovi.

Andraž

temi begunstva sem se zavzemal za padec mej, v tem delu pa sem prišel do tega, da za svobodo potrebujemo meje. Klemen v romanu ugotovi, da se bo izgubil, če ne bo postavil meja. Temeljim na svoji izkušnji iz prve knjige, takrat sem se s svojim resničnim likom iz dokumentarnega romana tako poistovetil, da sem težko izstopil. To je tudi nastavljanje ogledala poklicem, ki delajo z ljudmi, tudi aktivizmu, po mojem mnenju mora vsakdo, ki je na tej sceni, preizpraševati lastno pozicijo.

Pomočniška pozicija pri delu z ljudmi ni kar sama po sebi nekaj plemenitega. Lahko gre tudi za prevzetnost. Zakaj se sploh spuščamo v odnose pomoči drugim? Je v tem zares kaj plemenitega ali gre za poskus zadovoljevanja lastnih potreb?

Mislim, da se je vseeno pomembno ukvarjati s tem z družbenega vidika. Če pa govorimo o osebnih preizpraševanjih, je po mojem mnenju pri tem pomembna skromnost in čim manj hierarhij, ki se sicer vselej vzpostavljajo, a jih je treba rahljati. Po mojem mnenju je treba te stvari reflektirati ter pokazati tudi svoje šibke točke in negativna čustva. Pri tem so gotovo pomembni supervizije, intervizije, neformalni pogovori med ljudmi, ki delajo z ljudmi. Tudi meni marsikdo reče, kako lahko ti poslušáš vse te težke zgodbe. Pa jim rečem, meni ni težko, njim je težko, če so oni vse to lahko preživeli, lahko tudi jaz vsaj poslušam.

Se mi zdi, da se lotevaš vseh teh tem iskreno. Kako težko se je izogniti pokroviteljstvu in patetiki?

V patetiko ali pokroviteljstvo lahko hitro padeš, mislim, da sam nisem, čeprav sem včasih to začutil kot del sebe. O tem sem ogromno razmišljal že pri *Treh spominih*, o tem, kako ne biti pokroviteljski, kako ne biti orientalističen, tam sem se namreč s tem ukvarjal. Teh napak nisem delal, ker sem to živel, ker sem izživel toliko ur z ljudmi, v Rogu, na ulici ... Če ne bi začutil teh izkušenj, jih delil z ljudmi, bi lahko naredil kakšno tako napako. To napako bi lahko naredil, če ne bi bil angažiran. Če bi pristopil tako: dobim zgodbo, čao, Miki, tega človeka nikoli več ne vidim. Sam imam težave s takim pristopom. Odnose z ljudmi, o katerih pišem, običajno vzdržujem, težko sicer z vsemi, a vsaj s temi mojimi »največjimi zgodbami« imam stalne stike, to je meni pri svojem delu tudi nekaj najlepšega. Včasih je sicer naporno, saj se ne morem ves čas samo družiti, ampak meni je to ravno najboljšo, nekaj človeškega, nekdo mi je zaupal in potem imava še naprej nek odnos. Morda zaradi tega nimam občutka krivde, ker živim to, ker sem z ljudmi skupaj. Če bi prišel za dva dni k nekemu po zgodbo, bi bilo drugače.

Baje je Vito Flaker nekoč rekel, da je delo z drugimi, on je specifično govoril o prostovoljnem delu, kot spolni akt v ljubezni, ne ve se, ali deluješ za svoj užitek ali za užitek drugega. Prepleta se to dvoje, pa tudi eno drugo množi.

Če bi imel pozicijo, da to delam zaradi drugega, sem že pogrnil na izpitu. Meni je to fino delati in mi je fino, da je tudi drugemu to fino. Pride do vzajemnosti.

Posebnost tvojega pristopa je tudi, da glavni junak, navdih, ni povsem razkrit, a v zakulisju se razume, da je podlaga v realnosti. Kako navigiraš med fikcijo in realnostjo?

Med pisanjem sem se sprostil tudi v tem smislu, da mi ni bilo več pomembno, kaj je fikcija in kaj realnost, knjiga je bila moj bog. Včasih sem že sam pomešal, kaj je bilo res in kaj ne, saj sem vstopil v svoj svet. Pisatelji velikokrat tako delajo, da črpajo iz realnosti, pri meni je pa razlika ta, da sem razkril svoje vire in navdihe. Ne vem sicer, zakaj sem to naredil. A zame je bistvena ta nova resničnost, literarna resničnost.

Kaj pa, če bi moral izbirati med svojim navdihom (muzo) in svojim literarnim junakom, komu bi dal prednost?

Saj to sem v knjigi preizpraševal. Če bi moral izbirati med tem, ali bi s pisanjem prizadel resničnega človeka, ne bi izbral knjige. Če bi

pisal o nekem človeku in on ne bi želel, da razkrijem neke stvari iz njegovega življenja, tega ne bi razkril. Tega sem se zelo držal v novinarstvu, nikoli nisem delal proti interesu ljudi, s katerimi sem govoril. Seveda bi izbral človeka. A v romanu to potem ni več resnični človek ... To vprašanje, koliko lahko o nekem napišem, se mi je včasih zelo postavljalo. Sem se »bremzal«, a več kot sem delal zgodb ljudi, bolj sem spoznaval, da to ni taka težava, saj želijo povedati svojo zgodbo. Ljudje so veseli, če pišeš o njih ali jih vzameš za navdih. Tako da to nikoli ni bila težava. Sem pa v novinarstvu mnogo razmišljal o tem in se omejeval zaradi novinarskega kodeksa. Z izkušnjami pa so mi ljudje sporočali: *Daj, piši o nas! Hočem, da pišeš o nas!* Tako sem se sprostil glede tega.

Lahko še kaj rečeva o terapevtskem oz. psihoanalitičnem vidiku v knjigi? O nedostopnosti terapije osebam, ki so brezdomne, obremenjene s težavami v duševnem zdravju? Se ti zdi, da je sploh mogoče pripeljati terapijo na to polje, kjer je težko računati na vnaprej dogovorjeno strukturo, redno udeležbo, plačevanje?

Najprej bi rekel, da v romanu Frenk zelo psihoanalitično razmišlja. Človek z izkušnjo psihiatrije zelo dobro pozna samega sebe, razume, zna analizirati, točno ve, kaj se dogaja. Morda pa nima orodja, da bi naredil korak naprej in se osvobodil stvari, ki ga mučijo, ker nima možnosti, ker je sam, nima drugega človeka. To, da je skupaj s Klemnom, mu nekoliko pomaga, če bi imel ob sebi profesionalca analitika, pa bi verjetno lahko dosegel še več v smislu poznavanja sebe in premagovanja težav, ki jih ima. Zdaj, ali je mogoče, da bi vsi brezdomni in ljudje s težavami v duševnem zdravju imeli dostop do terapije? Mislim, da je to možno, ampak ob popolnem remontu sistema. Morali bi sprejeti zakon o psihoterapiji, kjer bi bilo določeno, kdo je lahko terapevt, kaj določena oblika terapije pomeni, katere oblike so primerne, da jih uvrstimo v zdravstveni in socialnovarstveni sistem, ta pa bi moral nato poskrbeti, da bi imeli ranljivi lahko brezplačni dostop do tega. Glede na povečevanje duševnih stisk in glede na to, v kakšnem svetu živimo, bi morali delati na tem. Vendar pa bi se morala tudi terapija spremeniti, se prilagajati posamezniku. Gotovo ni vsak pristop za vsakogar ustrezen, mislim, da je pomemben nekakšen multidisciplinarni pristop, kombinacija z vrstniško podporo, svojci, terapevti, kjer lahko vsakdo dobi tako podporo, kot jo potrebuje. Treba je končati z zgodbo, da je psihiatrija edina stroka, ki lahko pomaga na področju duševnega zdravja. Veliko ljudi je razočaranih nad psihiatrično oskrbo, številne so zgodbe

prisile, nekateri zato iz sistema izstopijo in pridejo tudi do slabih praks, ki se ponujajo nekje na trgu.

V tvoji knjigi je vzpostavljen odnos med duševnimi stiskami, brezdomstvom in psihoanalizo, to je edinstveno, a tudi nerealno.

Res je, saj ima psihoanaliza predznak elitizma. Ni ga brezdomca, ki bi hodil na psihoanalizo, to vem. Jaz se pa zavzemam, da bi tudi na tem področju povečali dostopnost, tudi psihoanaliza sama se mora odpirati, ne ostajati v nekih zaprtih krogih. Morda se zdi, da vse to ne gre skupaj, a lahko gre, če spremenimo sistem in pri tem upoštevamo razredni položaj ljudi. Res pa je tudi, da lahko vsako stroko in disciplino, tudi psihoanalizo, uporabiš za krepitev ljudi ali pa le elite. Psihoanaliza je učinkovito orodje, ki ga lahko uporabiš tako ali drugače, jaz bi ga rad uporabil tako, kot mislim, da je prav, to je v interesu ljudi, ki so v najtežjih situacijah. Vem, da se sliši idealistično. A ravno tu vidim pomen literature, da pomaga misliti o stvareh, ki se še niso, a bi se lahko zgodile. Če o tem niti razmišljali ne bomo, gotovo ne bo premika.

Kako bi lahko, za konec, spodbudila ljudi k branju?

Vsak človek ima notranji svet, kdaj pa tudi stiske, zato je za vsakogar primerno, da se potopi v svet, ki ni le razumski, ampak tudi nerazumski. S knjigo bi rad spodbudil, da bi se več ukvarjali z nerazumskim delom. Mislim namreč, da več kot se bomo ukvarjali z nerazumskim delom, bolj bomo razumni, razumno pa je delovati v interesu ljudi.

Z Andražem sem se pogovarjala Špela Razpotnik

*Ej prijatelj če vedel bi kaj hočeš,
za tem bi taval še in tipal po temi,
ker pa niti sanja se ti česa nočeš,
cel svet pred teboj obsijan leži...*

Barom

Ljudje pravijo, da si upam.
A v resnici ne znam drugače.
Želim si toplega doma.
A me najdeš povsod po svetu.
Rad imam družbo.
A potujem sam.
Želim ostati vitalen.
A z veseljem zmažem veliko pico.
Obožujem mir.
A norim po avtocesti.
Cenim pomoč.
A se jo učim sprejeti.
Zagovarjam disciplino.
A mirne duše preživim dan v pižami.
Vadim potrpežljivost.
A zavijam z očmi.
Hvaležen sem za dar življenja.
A pridejo trenutki, ko bi se najraje izklopil.
Do vseh ljudi sem kar se da spoštljiv.
A ne do vseh zakonov in pravil.
Nisem religiozen, a verujem.
Življenje je zaznamovala bolečina.
A mi ni vzela vere v ljubezen.
Imam močne vodnike.
A sem šel čez številne spotike.
Morda te kaj naučijo.
Morda pa le spomnijo na tisto, kar že veš.

Rok

pohodil sem korake
v podhodu življenja
preskočil lužo sreče
ter pristal na pločniku pozabe
tam kjer igle pišejo življenje
sem prijel nesrečo pod roko
in odšla sva v park pogube
med prijatelje rujnih Štefanov
bil sem nekaj čemur se reče človek
sedaj sem tisto kar imenujejo odpad
preboden list umazanega papirja
z letnico rojstva na zadnji strani
in popačeno sliko veseljaka spredaj

MMF

KLOŠAR

Včasih ga vidim.
Poriva voziček.
Zastane v senci.
Potegne iz flaše.
Topo zazre se
v ljudi na klopeh.
Ne misli na jutri.
Že danes je težko.
Včasih darujem
mu nekaj denarja.
Da ga bo zapil.
S težavo poriva
velika kolesa.
Brez cilja je pot.

NP

Foto: osebni arhiv

Matjaž Odlazek

RINGELŠPIL

Ko se je začela korona, se mi je uspelo nabildati čez 130 kil. »Takole ne bo šlo naprej,« sem si mrmral sam pri sebi, »neki bo treba zrihtat.« In ker smo šli takrat v fazo totalnega lockdowna, smo imeli vsi kar naenkrat na voljo ogromno prostega časa. V pisarnah je bilo le najnujnejše osebje, gostilne pa so bile tudi zaprte.

Vreme je bilo za tisto obdobje zelo lepo. In sem začel hoditi v hribe. Pri prvem poskusu osvojitve bližnjega hrička bi kmalu izdahnul. Zjebal me je že na prvem bolj strmem oziroma manj položnem ovinku in sem se moral ustaviti. Ker se je sem ter tja mimo pripeljal kak avto, sem se delal, da sem se ustavil zato, ker me je prevzela lepota pokrajine, in bebavo zrl dol v dolino. Ampak sem se nadihal in šel naprej. Do vrha sem vajo ponovil še ene šestkrat, do vrha sem pa le prišel. Naslednji dan sem se ustavil štirikrat, pa spet naslednjič dvakrat in tako naprej. Ker je bil napredek viden, me je vse skupaj precej veselilo in me malo zapopadlo, tako da sem izkoristil skoraj vsak lep dan.

Najljubši hrib mi je postala Mrzlica, 1122 metrov visok hrib med Trbovljami in Savinjsko dolino. Ker je pa le mal huda, da bi vsak dan skočil nanjo, sem ponavadi šel v Retje, gričevnat predel nad Trbovljami. Od hiše do tja in nazaj mi je vzelo kakšno uro in pol časa in v slabem letu tega početja sem izgubil 30 kil in prišel na stotko. Lep uspeh.

Ampak kaj, ko hudič ne počiva in so se sčasoma gostilne spet odprle, jaz sem se ponovno priklopil na pir, pa je kakšna kila spet našla pot nazaj.

Ko se spuščaš z Retja, gre pot lahko, če si seveda tako splaniraš, in po navadi si tako splaniram, mimo enega luštnega bifeja, Ekobar mu pravijo. Uradno je sicer ime drugačno, ampak nima veze. Zakaj je Ekobar, nimam pojma. Morda zato, ker je oprema že 30 let ista. Kar je, boste priznali, sila ekološko. V očeh kakšnega kritičnega obiskovalca bi ta barček lahko veljal za beznico, meni se pa sila dopade. Lastnika sta taki fajn osebi, pa tudi klientela mi je precej poznana, saj sem do svojega 26. leta živel v bližini. Terasa je oblikovana tako, da ni miz, ki bi bile vsaka zase, ampak so stoli in mizice postavljeni ob ograji in stenah, zato ne moreš sedeti sam za sebe, temveč se pogovarjaš z vsemi prisotnimi. Sicer se v tej gostilni bolj kot ne derejo drug čez drugega. Kar je super. In pobje imajo zgodbe, kakršne v kakšnih nobel kafanah nikoli ne slišiš. In ker jih vse poznam, vem, da so pristne.

Dejzi je pred par leti nabrskal malo večji kupček denarja in jo s punco mahnil v Izolo. Malo se je kopal, malo sončil in precej pil, ko mu je kar naenkrat pozornost pritegnil nek luna park, kakršni se predstavljajo iz mesta v mesto. Vsi smo že kdaj videli te zadeve, nekako ne delujejo najbolj varno in tudi upravljavci teh zadev niso videti ravno kot ljudje, ki bi jim zaupal svoje življenje. Pa ga je vseeno vse skupaj veselilo, še posebej so

Foto: 44833

se mu zasvetile oči, ko je videl, da bodo zvečer priredili nek srečelov. In prva nagrada je bil bleščeč parni sesalec, za katerega je ob pripovedovanju zgodbe pojasnil, »da si ga je baba že skoz želela«. Tale bo naš, si je zaobljubil in komaj čakal večer.

Zvečer se je praznje oblekel, punca je *nabacila* make up in minič in sta se odpravila na ta veledogodek. Kupil je par srečk, ki se niso izkazale za dobitne, med tem pa kot ris pozorno opazoval, če ne bi slučajno kdo zavriskal od sreče ob osvojitvi glavne nagrade. Čas je mineval, krikov sreče ni bilo, zato se je odločil za smel manever. Šel je do mojstra te ceremonije, ki je, po njegovih besedah, bil izrazito nizkega čela in še bolj trapastega pogleda, in vprašal: »Kuk pridejo vse srečke, kr jih še maš?« Nekak sta se zdilala za 200 evrov in naš Dejzi jih začne s silno vneto odpirat. Malo se mu je zdelo sicer sumljivo, da je mojster dokaj hitro začel vse skupaj pospravljati, ampak veselje ob skorajšnji osvojitvi velike nagrade je bilo premočno.

»In, Dejzi, kua je blo pol?«

»Kurba, jaz odpiram, odpiram, sesalca nikjer. Sam neke brezvezne slike pa školjke pa take pizdarije. Pridem do konca, ništa. Še baba vse skup še enkrat pogleda, še kr nč. Pogledam proti tistemu tipu in je že basal vse stvari v kombi.«

»Ja, in pol?«

»Ko sem ga dobil in začel mlatit, k sreč še ni blo policistov, ampak pol, ko sem mu hotu kombi zažgat, pol so pa prišli.«

Na tem mestu je sicer primerno reči, da ne podpiram takih oblik nasilja, ampak ko je opisoval, kako mu je hotel zažgati kombi, sem imel pa vseeno solzne oči od smeha. Nekak je potem tudi priznal, da sesalca v fizični obliki ni bilo videti in da ga je premamila zgolj slika, kar je sprožilo nove salve smeha.

Vsaka zgodba pač nima srečnega konca, ampak zaradi takih zgodb se je lušno ustaviti v podobnih lokalih. In zna biti, da bom šel malo pogledat gor tudi danes.

SEDANJA JARA GOSPODA IZVIRA IZ VČERAJSNJE JARE TOVARIŠIJE.

MILAN FRIDAUER – FREDI

POLJE ČASTI, 9. DEL

Ko človek ne zmore več nadzirati svojega vdajanja snovem ali posameznim vedenjem, s katerimi sprošča napetost in stres, govorimo o odvisnosti. Gre za kronično bolezen, ki ima – če ni pravočasno zdravljena – katastrofalne posledice za človekovo življenje. Abstinenca je prvi pogoj treznosti, vendar jo lahko dosežemo le s korenito spremembo življenja. Ta obsega vnovično vzpostavitev življenjskega ravnovesja ter telesnega, duševnega in duhovnega zdravja.

Luka je na cesti od 6. septembra lani

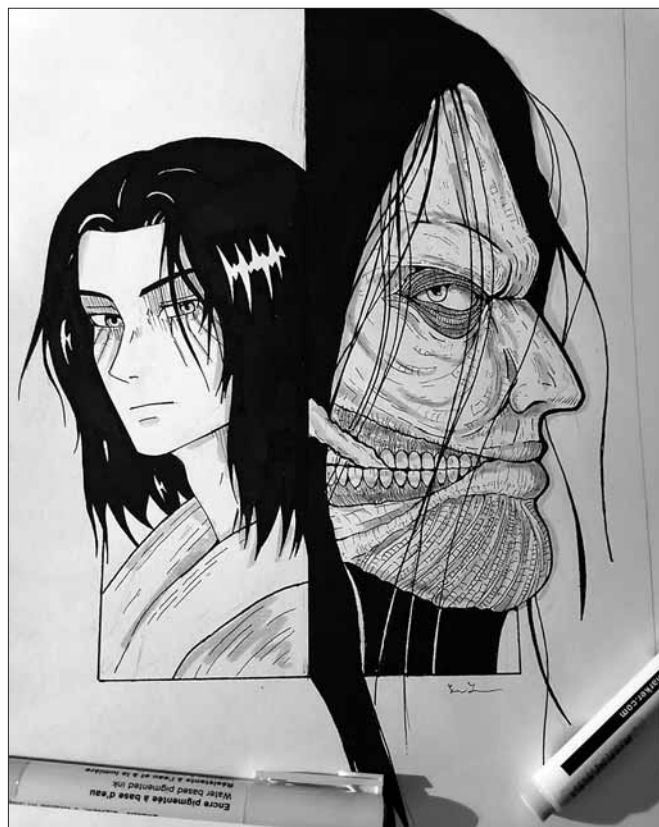
Ko izstopiš iz svojega okolja, ti nič več ne pripada; v novem okolju vzameš tisto, kar so drugi že končali. In niti ne gre za to, da s pomočjo enakih gradnikov in polomljenih vej končaš zadnji, pač pa da si niti preteklosti ne moreš predstavljati, kot bi hotel. Kaj bo v prihodnosti, te niti ne zanima. /Gabriela Babnik; Tišina, polna vetra/

08
KRALJI
ULICE

Trenutno dela. Vozi kombi, ker je njegov lastnik izgubil vozniško dovoljenje in mu je ponudil delo. Brez zavarovanja, plačo dobi sproti, dela za drobiž. Nalagata staro železo, ki ga odvržejo pri gradnji in popravilu hiš; vse je iztrošeno in umazano, kovinski opilki se radi zaderejo v kožo, ki zakrvari in peče, ob dviganju težkega tovora boli hrbet, vročina pritiska v možgane, dež zmoli že tako od potu mokro majico in žeja je neznosna. Vozita se daleč, tja, kjer ju ne poznajo, mogoče sta dobrodošla, ker čistita, povsod je treba kaj pobrati in pospraviti, ali pa naletita na ljudi, ki jima ne zaupajo in se ju hitro želijo odkrižati. Kar v kombiju skupaj nekaj malega pomalica in se pogovarjata, bog si ga vedi kaj, a nekaj že, molk je vedno slabši od besed, tudi če te niso prave ali jih je preprosto preveč. Verjetno Luka ne bo zdržal dolgo, tako kot ni zmogel v tovarni, kjer je vozil tovor na viličarju v hladilnico, ob minus dvaindvajsetih stopinjah; od šestih do dveh.

Luka je največkrat besen, ima ga, da bi vse razfukal, poslal v kurac. Želi si, da bi v življenju užival, da bi bil srečen, v teh mladih letih se je treba zabavati, vse drugo pa poslati v kurac, ne pa se pehati za drobižem. Želja po ljubezni, pripadanju ga zvije včasih, ko posluša svojo misel, ko je samotni, ko si želi nekam zbežati. Občutki klavstrofobije in tesnobe, ker količino tal pod nogami in neba na horizontih vedno določajo drugi in drugje, v drugem mestu, v drugi družini, v drugi kulturi, drugem življenju. Travma iztisne duha iz izkustva in telesa. Spomini na toplino doma so potlačeni prav zaradi tega. Ne more se vrniti vase, po sebi brska za ostanki. Ustvarja si male podobe vsakdanjega življenja, čas pa neizpodbitno teče dalje. Rad bi se zazrl vase, da bi uzrl svoje mesto.

Če ga mati ali oče – ki trepeti za svojega otroka – po telefonu vpraša, kako mu gre, pove, da se umiva v javnih straniščih večjih trgovskih centrov ali v reki, zdaj poleti, ko ni tako mrzla. Noče priti domov, kjer bi si lahko opral perilo. Oblečil si ne pere več. Nekaj obleke, podarjene za rojstni dan ali novo leto, nikoli oblečene, je raje zamenjal za drogo ali hrano ali podaril komu, ki tudi živi tam, v kleti ... Pred enim letom je bil Luka naivno prepričan, da so besede nekega narkomana, ki bi mu bil lahko oče, rešitev zanj. Za utesnjenost, ki jo je doživljal doma, ko je družina želela, naj dela, hodi v šolo ali pa naj se gre zdraviti od narkomanije, so bile besede starega narkomana naivna slika lahkotnega življenja pod milim nebom poleti, pozimi pa v skladišču ali kleti, saj ni važno, hrana pa se že dobi, drugače se vzame, saj so trgovine in trgovci prebogati. Kot mali naivni otrok je pričakoval, da bo vse lažje, če se reši nadzora; predvsem očetovega, seveda mu je presedalo tudi gorjenje matere in druge družine. Hotel je ubežati sebi in

Gašper Sojč

svojemu telesu. Ni vedel, da ga pravo življenje res čaka na cesti; a zdaj po enem letu prizna, da ni lahko. Ni si predstavljal, da bo tako težko, a še vedno ne popusti, da bi začel drugje; doma ali z zdravljenjem v komuni.

Njegova pot se je začela s pohajkovanjem, prosjačenjem hrane in denarja, a kraj, kjer živi, je majhen in ljudje so vedno isti; na tržnici, pred Sparom, pred Mercatorjem ali pred Tušem. Sram dobi okus želodčne kisline ... Uredil si je topel obrok pri skupini za brezdomce. To takoj izgubi, ko začne delati v gostišču, kjer dober mesec razvaža hrano; zaneslo ga je na cesti, saj je več ali manj pod vplivom marihuane, slabo nahranjen in premražen, zato ne zmore delati dvanajst ur na dan. Zebe ga vso jesen in zimo, tudi spomladi. Včasih pobere kruh pri stranskem izhodu manjše trgovine, kjer je očitno neka dobra duša, ki zvečer nastavlja brezdomcem neprodani kruh, burek in včasih celo rogličke. Na CSD mu uspe dobiti socialno pomoč, a ker je droga draga, zraven še prodaja, dila. Dilerji so grobi in kruti, zato ima ponoči pod vzglavjem nož. Postane znanec policije, saj ga policaji večkrat preverjajo, včasih najdejo kakšen gram ali pa tudi ne, saj postane mojster v skrivanju prepovedanih drog v najintimnejših delih oblačil. Seli se iz ene dvorane v drugo, povsod je polno umazanije, mrz, vode ni, tudi WC-ja ne, vse pa je v opuščenosti stavbi nekdanje proizvodnje. Poletje, ki je lahko balzam za brezskrbnost, preživi v stari kamp prikolici, a vročina je letos tako huda, da postane mali prostor raj za muhe in drugo golazen, zato gre nazaj v klet, nerad, a mora.

Z lahkoto lahko sprejmemo, da nimamo moči nad naravo. Zakaj ne priznamo, da ne moremo spremeniti svojih usod?

Za rojstni dan si močno poškoduje koleno, ker pade z izposojenim motorjem, ki ga ni vajen, malo prej pa celo opravi izpit varne vožnje za mlade voznike na Vranskem. Avto ima rad, kar dobro vozi, in v njem se počuti svobodnega, enakovrednega, pravi, da je odgovoren, da ne vozi zadet.

Ali trska trpi bolečino, medtem ko jo nosi podivjana reka? Ali pero izkusi tesnobo, ko drsi z vetrom?

Stiki s starši in sorojenci so več ali manj neredni, po telefonu, za katerega plačuje oče. Luka se oglasi le, če lahko govori, če mu ust ne odnaša postrani zaradi spida, če ni zadet. Noče slišati o tem, da je odvisnik ... *Ki kakor komet z osupljivo hitrostjo drvi trku naproti, za seboj pa pušča breme prelomljenih obljub, neizpolnjenih sanj.* Prizna pa, da bi težko shajal brez koke. *Kakšna anomalija!* Ponori, če mu mati ali oče reče, da hrane ne sme krasti po trgovinah, saj njegovi oprani možgani že leto dni ne razmišljajo pošteno. Otrplost se zažira v vsako celico, ki še utripa v njem, glasilke so brez nadzora, hrbtenica pritiska v prsi, vrat se krivi, njegovi možgani so skurjeni. V zdravstvenem domu, kamor gre nekajkrat previt poškodovano koleno, mu povedo, da nima več osebnega zdravnika, tudi drugi zdravniki imajo dovolj pacientov, polno, in ga pošljejo drugam, v sosednji kraj ...

Pa kdo se sploh hoče ukvarjati z narkomanom?

Odpoveduje človečnost, zakaj prisluhniti nekomu, ki se je predal že na začetku poti. Kako hitro počí koža, kako malo je potrebno, da se možgani sesedejo v temo, zlomiti človeka ni nič težje kot utrgati bilko. Lukovo srce je suho. Kakor kos usnja, ki je bilo predolgo na soncu. Verjetno v kosteh čuti svojo dušo, ki drhti v želji, da bi se vrnil tja, od koder se je vse bolj oddaljeval, vendar verjel, da bo, če bo prestal to bolečino, vse to pustil za seboj.

Včasih ni pomembno, kako zelo smo pijani v nekem trenutku, ko se svinčeni oblaki naše bolečine in zmede v glavi razkadajo, uvidimo resnico, o kateri čutimo – ali domnevamo –, da jo že vsi poznajo.

Erazem

Foto: osebni arhiv

Jurij B. Hudohmet

ROJEN JE ODREŠENIK

Tisti med vami, ki imate otroke, veste, da je dan, ko se ti rodi otrok, nekaj posebnega. Tako je bilo tudi pri meni. Ko se je bližal trenutek rojstva, sva bila z ženo že pošteno vznemirjena. In ko je imela žena, v noči s 3. na 4. avgusta 1995, popadke na manj kot minuto, sem presodil, da je bolje, da odideva v porodnišnico, čeprav ji voda še ni odtekla. Prideva tja, opravijo vse postopke za sprejem, med njimi pripravo porodnice na porod (britje spodaj, klistir), in gremo v porodno sobo. Tedaj je ravno postalo popularno, da je dec poleg pri porodu, pa sem pač šel.

Po 12 urah hudih muk je zdravnica presodila, da je bilo dovolj in da grejo gospa na carski rez. Mene so vrgli na cesto. Saj ne, da so jo pustili samo, pa da se je meni zdelo čudno – in nisem noben medicinski strokovnjak –, da je srčni utrip otroka večkrat padel na nulo in so zatem, ko sem to povedal, zagnali paniko. V glavnem, žena v operacijsko, jaz pa v Povodnega moža na šnops in pir. Čez neki dve uri me pokličejo. Pridem v porodno sobo, sestra prinese otroka v deko zavitega pa reče *spoznajte se s svojim otrokom*. »A se vam kaj zdi, kaj bi lahko bil?« Sem rekel, da nimam pojma. Dojenček kot dojenček. Pa odmakne ona dekico in zagledam luleka. Okej, sin je. In so naju pustil sama ene pol ure, meni pa se je zdelo pol dneva. Saj ne, da ne bi bil vesel pa to, samo po vsem tistem stresu sem samo hotel še na

ene dva pira in se mi res ni držalo v roki eno osebo, ki je ne poznam, pa čeprav je moj biološki sin. Po odrešitvi, ko je prišla sestra ponj, sem seveda sklical »vse, ki jih poznam« in jih povabil na pijačo. Okoli devetih zvečer smo bli že fajn okajeni in smo se odpravili domov. Glede na to, da je bila za mano neprespana noč, sem videl samo še posteljo. A glej ga zlomka, tam na Rudniku, policijska kontrola. »Dober večer.« »Kontra.« »A je bilo kaj alkohola, gospod?« »Bog ne daj.« Res sem to rekel, pa čeprav sploh ne verjamem v boga. Itak sem napihal. Odvzeli so mi vozniški izpit, takrat so to še fizično počeli – tisto knjižico so ti vzeli pa prepovedali nadaljnjo vožnjo. Sem pač počakal, da so šli, in veselo proti domu. Ampak hudič, v Šentvidu spet kontrola. »Dober večer.« »Vem, kaj boste vprašali, sam izpita nimam, mi ga je vzel vaš kolega.« »Oho, a potem ste kršili prepoved vožnje pod vplivom alkohola?« »Če smo poštene, ni bil samo alkohol, ampak pod črto, ja, tako.« »Ja nič,« se je namrščil policist, »odpeljali vas bomo na pridržanje do iztuznitve.« In tako sediva s prijateljem v avtu in čakava, da pride marica po naju. Policista sta se ukvarjala z drugimi udeleženci v prometu. Pa reče prijatelj: »Zakaj pa ne greva?« »Ker ne smeva?« »A maš ključ?« »Mam.« »Pržgi pa gas.« Valjda. Res sem glup. Sam da ne bo tista filmska scena, ko si v težavah pa kot za stavo avto ne vžge.« Vžgal je v prvo. Gas domov. Za nama niso

šli, parkiram v sosednji ulici pa jo mahnem kot James Bond čez vrtove domov. Ko sva bla enkrat na varnem v moji bajti, sva si oddahnila. Prijatelj, poznavalec postopkov, je rekel, da potrebujejo sodni nalog za vdor v hišo, česar pa ne bodo počeli zaradi enega pijanega šoferja. In tako je tudi bilo, nikome ništa, še kazni nisem dobil. Ne vem, kako, morda si je policija tako oprala slabo vest pred to sramoto – da sem spizdil – kakor koli. Definitivno pa je bil to dan, ki ga ne pozabiš. Tudi zato, ker ta »zlati« sin sedaj šteje 27 let, živi doma, je brez službe in me vsako jutro pozdravi s: »Fotr, a maš kak čik?«

Foto: osebni arhiv

Tereza Vuk:

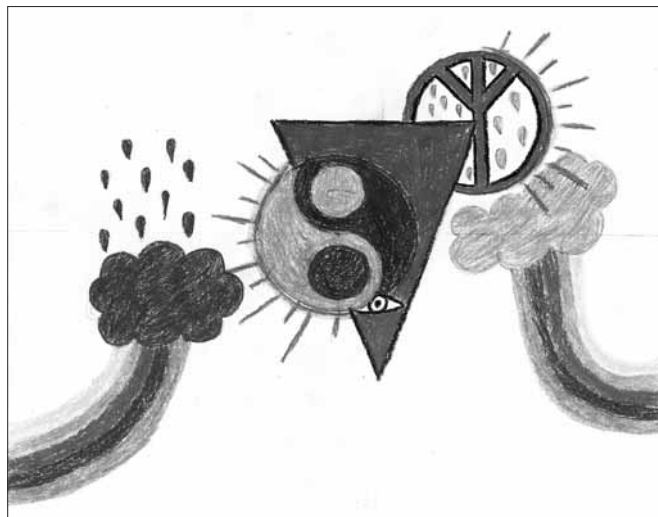
POVODENJ

010
KRALJI
ULICE

In je umrla kraljica Elizabeta II. Anglija v žalosti, nas pa večinoma boli kurac. Pokopali so jo z vsemi živimi protokoli, in to je to. Kot navaden smrtnik je šla v onostranstvo. Eni se pizdijo čez njo, samo saj ni ona kriva, da se je rodila modre krvi. Plus, kakšno življenje je sploh to? Ne smeš nikamor, vsi se ti klanjajo, kokr da si ne vem kdo, živiš pa v enem mrzlem gradu. In še skoz si vsem na očeh in samo čakajo na tvoje napake. Ne moreš na kolo pa it sam po centru mesta. Men bi šlo na živce tako življenje.

In pol se nekdo razčefuka z avtom ... Diana se je pač zaletela. Itak ni bla več del kraljeve familije. Okej, je bla mama dveh princev. Pa muslimana je dol dajala. Sam kok jih poznamo, da so umrli v prometnih nesrečah? In so bli vsi žrtve teorij zarot? Aja, ne, niso bli pomembni. Zakaj so pa pol to antipatično Meghan sprejeli v družino? Starejša od Harryja, ločena, pa še igralka za povrh. Kaj morš bit glup, da maš svoj keš in si kao znan, ampak se rajš priženiš na dvor, da ti vsi drugi diktirajo, kako se obnašat. Harry izpade totalen papak ob njej, pa mi je bil prej ta največja faca te familije. In zdej je kraljica umrla in Charles je kot kralj ves zmeden. Logično, če začneš delat na stara leta. Delat. Kaj sploh delajo taki? Sej ni kralj ulice. Taki delajo. Kupujejo časopis in ga prodajajo. Po vročini, mrazu ali dežju. Zdej sem vidla, da so po 17 letih zvišali ceno časopisa na dva evra. Še več bi mogli dat. Ampak kaj, ko mi velik ljudi reče, da sploh ne prebere časopisa. Da dajo denar, pustijo pa časopis, da ima prodajalec več od tega. Napaka. Mi pišemo zato, da se nas bere, ne pa zato, ker se za foro mal po jajcih praskamo. In če smo že pri temu, da prodajajo časopis na kakršnem koli vremenu, koji kurac je ta mraz? Sej vem, da sem se bunila čez vročino, sam ne morš čez noč v bundo. Zdej je tri dni scalo. Noge sem imela mokre, vse je bilo mokro. Dejte nazaj vročino!

Jeba je, ker ni več vremenskih prehodov. In prehod smo imeli tud v bloku. Par števil nazaj sem se bunila čez bodočega sosedo, ker prenavlja stanovanje. Driblali so uno štemarco med jajci tri mesece in men se mešal od hrupa. In potem so majstri ponesreči prerežali eno cev in naredili poplavo v dveh spodnjih stanovanjih.

L-King

In kr naenkrat so štemali vsi. Jao, res. Ko sem srečala majstra na štengah, sem ga napizdila, da kaj se grejo tok dolg in kako jim je ratalo še poplave narest. Neki me je gledal čudno in na koncu sva pristala na pivu v kafani. Sam kaj, ko nisem vedela, da se bo men zgodilo isto. En večer jaz lepo ob kompu, pivo, joint, muska pa kr naenkrat neki zaslišim iz kopalnice. Grem pogledat, kaj se dogaja, in je špricala voda na vse strani. Fuknilo mi je ven ventile na tušu. Gledam vedno več vode in vsa mokra kličem fotra, da bo lihkar poplava. Prileti, probava zapret ventile, sam je blo sam še hujš. Ura je bla enajst zvečer in zdej nej zvonim sosedom, da bo poplava. Kr naenkrat sem imela pol bloka v svojem fletu, vsi so z orodji hodili po vodi, jaz pa lepo dalje joint, pivo in muska. Pol smo šli končno zapret vodo v klet. In je cel blok ostal brez vode. Fotr gre in me ob enih ponoč kliče, da prihaja zdej majster. Pride majster, zamenja ventile in gre spet odpret vodo v klet. Sam kaj, ko sem drug dan prišla iz kafane in zagledala listek na vhodnih vratih, da so sostanovalci ponoči zaprli vodo in potem prehitro odprli ventil nazaj. Da zdej ma pa cel blok zamašene pipe, WC-je, bideje. Kao da je nek pesek fuknilo vsem gor. Pizdarija. Šla sem v svoj flet in si enga lepo navila. Ker mam že pun kurac vsega. Ali kot mi je rekel sosed, k mi je pomagal pri poplavi: »Bolj flegma človeka še nisem srečal.« Logično, sej nisem kraljica Elizabeta. Kraljica ulice pa može.

MONSTRUMI

POROČILA: Islamski skrajneži napadli v Siriji. Libijski talibani znova udarili. Prihaja nov migrantski val ob Kolpi. Vlada Republike Slovenije sporoča, da je vse pod kontrolo. Pripravlja se praznovanje obletnice operacije *Oluja*. Kmalu bomo praznovali tudi okroglo obletnico vstopa v Nato. Pahor se je šel poklonit bazoviškimi žrtvam. Đukanović spet zmagal na volitvah. Prav tako Bakir Izetbegović. In nepremagljivi Dodik. Vreme bo sončno, a že v naslednjih dneh lahko pričakujemo celodnevne toče in nevihte. Zdej pa črna kronika. Še vedno poteka sojenje 24-letnemu T. M., ki je obtožen umora svoje družine. Krvavo je bilo tudi v Kočevskem rogu, saj so tam našli ostanke treh žrtev. Nekaj znanstvenikov je napovedalo konec sveta, kar je povzročilo množične samomore najbolj fanatičnih vernikov. A kot vidite, svet obstaja, gledate in poslušate naša poročila.

To je bilo vse za danes, dragi gledalci. Spet se bomo zaprli za nekaj mesecev, maske bodo z oktobrom povsod obvezne, morda tudi cepivo. Lahko noč.

Foto: TheDigitalArtist

Monstrumi. To je vse, kar smo mi, kar smo vedno bili. Monstrumi, naučeni empatije, naučeni smeha in laži. Kdo se bolje znajde? Vsak k svojemu stremi. Jaz, ti, oni, vi. Pohlepneži, egomanijaki, črne vdove smrti. To smo mi, sociopati. Hoteli smo ljubiti, a na koncu vse uničili ... piše pesem boem ob reki, potem ko je poslušal poročila na telefonu.

Diego Menendes

foto: osebni arhiv

Imam svoje mnenje,
pa se z njim ne strinjam:

SLOVENSKA MOKRA SUBKULTURA

Traminec, teran, vinjak, šnops, ritoznojčan ... Kdo bo uničil ves ta alkohol? Vse te slovenske pregrehe. Levi volivci so bolj na travci, desni bolj na cvičku, psihiatrija in protialkoholna pa v napad, na juriš.

In kaj je še novega v dolini šentflorjanski?

Ni nujno, da vas bo konec, če boste imeli delirij in videli bele miši, imeli halucinacije. Ni treba, da takoj letite k psihiatru ali bioenergetiku. Ne pomaga nič, pa klin se s klinom izbija. Zvrnite ga še liter, če vidite čarovnice ali kake fleke. Nič takega. V uh me piši, če slišite glasove ali če vam po radiu govorijo, da vas ta in ta slavni pevec čaka na pomolu v Kopru.

Skratka, ne verjemite psihiatrom psihiatrične države. Tako.

PA NE OKOL GOVORT!

Črtomir Clonsky

SAJ BO BOLJE

Kako pisati o sreči, če je sam nimaš? Mogoče si je lažje izmisliti kakšno zgodnico, katere namen je človeka spraviti v dobro voljo.

S korono je upadel turizem na Slovenskem, tudi v Ljubljani se je vse spremenilo. Povrh vsega smo na pragu tretje svetovne vojne, ki se bo nadaljevala z napadom Kitajske na Tajsko. Severna Koreja bo začela pošiljati svoje borce Putinu v pomoč. Posredovale bodo ZDA, ki bodo kaznovale Kitajce, ki pa jih seveda sploh ne morejo kaznovati, saj imajo Kitajci večje število sodobnih vojnih ladij in letalonosilk. Ko bodo ZDA uvidele, da je Kitajska premočna za njih, se bo začela tretja svetovna vojna, ki bo jedrska, a še ni znano, kdo jo bo iz obupa začel. Kitajci so v vojnih razmerah vedno bolj »složni« med seboj kot belci, zato bodo po vsej verjetnosti začeli atomske bombe metati tisti, ki si ne morejo dovoliti poraza – in to so seveda ZDA. Ves svet gre lahko v franže, če bodo ...

Sony (Dejan)

ZVEZA KLOŠARJEV SLOVENIJE

PAPIROLOGIJA

Eden od članov naše stranke je moral pridobiti potrdilo o tem, da je delovno nesposoben. Toda ko je prišel v za to določeno ustanovo, je čakal kot na sodni dan, ker ni bil naročen. Dočakal je vstop v pisarno in tam so mu naložili, da mora prinesiti še množstvo novih dokazov, ki jih pridobi v raznih drugih ustanovah. In so mu dali teden dni časa. Debelo jih je pogledal, saj je mislil, da se delajo norca iz njega. Nič ni ugovarjal, ampak je šel iz pisarne v trgovino, si kupil tri piva in sedel v bližnji park. Ob pivu, ki se mu je sicer pred časom že odrekel, je začel razmišljati:

Okej! Če želim preživeti, potrebujem ta dokument o delovni nesposobnosti. Toda ni mi jasno, zakaj moram ob vsej tej tako opevani modernizaciji v dobi računalništva zdaj letati od pisarne do pisarne in prositi za papirje. Mar niso računalniško pismeni, ali pa je to le način, da me jebejo v glavo? Če pomislim s svojo preprosto kmečko pametjo, bi to lahko uredili že v tej pisarni, če bi si le vzeli pet minut časa. Pravijo, da računalniško niso povezani. Kakšna državna uprava pa je to, da ni povezana z drugimi upravnimi enotami? Se spoznajo na internet? So naredili tečaj računalništva? In nekaj trobezljajo, kako je treba šparati s papirjem, da se ne bo uničevalo drevje. Zakaj pa me potem pošiljajo od vrat do vrat, da zbiram papirje? Mar res ne bi mogli urediti vsega po računalniku? Na koncu bom potreboval nahrbtnik, da jim bom vse te papirje znosil in bodo oni na račun varovanja dreves stipkali eno stran potrdila, ki mi bo omogočila varno prihodnost. In heroji v boju za čuvanje narave bodo oni. Seveda če se vmes ne bodo spomnili česa novega.

Član naše stranke je tako ob razmišljanju popil vsa tri piva in na prijetnem sončku zadremal. Naslednji dan je prišel k nam v park v pisarno in izjavil, da ima poln kufer teh državnih pijavk. Res je! Kaj bomo naredili, da se ta neumnost ustavi? Ali pa smo že tako globoko zagrebli v gnoj papirologije, da ni več poti nazaj?

ZKS

ZOBOVJE

Ne pritožujem se nad zobarji, meni so zobe zjebali psihiatri z zdravili, ki sem jih moral jest (kao) za psihično zdravje. Zdaj imam protezo. Komu naj torej jebem mater? Zobarjem, psihiatrom, farmacevtom? To je zdaj vprašanje. Pa nazaj k protezi. Menda je imel francoski kralj Ludvik XIV. leseno protezo. Joj, revež. Če je bila prelakirana, ne vem, sem pa prepričan, da je pljuval trske in črve, še posebej ko so ga ljubice razjezile. Ali ko ga je hotela žena ubiti ali ko mu je v boju padla krona z glave. Juhej, živela proteza. Živeli zobarji. Živeli zobni tehniki. Živel kralj Ludvik. Živel Tito. Živel moj stric. Živel cel svet.

Kavica

NEK CESTNIH AJ

U, FEVAVI

Pred kratkim sem na Kongresnem trgu čakal na večerjo za reveže. Kar naenkrat je glasno zagrmelo in hitro se je nabrala gruča ljudi. Kaj se pa grejo, sem vprašal. Super avtomobili, so povedali. Šel sem pogledat in res je bilo kaj videti. Deklice v mini krilcih se mi še danes sprehajajo po glavi. Mislim pa, da sem videl tudi enega čisto pravega rdečega fevavija.

Čuri

IN MEMORIAM

Poznam nekaj kraljev ulice oziroma imam nekaj prijateljev, ki bi jih rad pozdravil. Z njimi smo okoli leta 2010 večkrat posedali in razpravljali o nesrečnih in morda nerazumljivih trenutkih v naših življenjih. Sicer smo sedeli ob pločevinki najcenejšega piva na betonski ograji, na kateri nam je bilo tedaj še dovoljeno posedati. To je bilo pred trgovino, da je bilo bližje za nakup pločevink. V trgovino je hodil samo eden izmed nas, predvsem zaradi zunanjega videza oziroma manj izrazitega statusa brezdomca ali zasvojenca.

Duh

VREDNI

Ker vsi ne moremo vedeti vsega in do vseh ne pridejo vse novice, čeprav se je o tem že pisalo, bi vas rada pozvala, opozorila oziroma vam povedala, da so se naši Kralji ulice po 17 letih podražili za en evro. To pomeni, da se je z oktobrsko izdajo priporočeni prostovoljni prispevek dvignil na dva evra. Evro dobi prodajalec, evro pa časopis za potrebe tiska in papirja ter drugih stroškov. Naj vas to ne odvrne od nakupa. In naj vas še opomnim, kako dobri smo, kaj dobri, najboljši.

Nina Stepanovič

SPREMEMBE, SPREMEMBE

Končno smo dočakali, da so se ljudje odpočili, bodisi na morju bodisi v planinah, saj iz preteklih izkušenj vemo, da je čas dopustov za prodajalce najslabši v letu.

Pa vendar je bilo to poletje drugačno, veliko ljudi je ostalo doma, kar pa nam tudi ni dosti pomagalo, saj so bile temperature tako visoke, da so bile trgovine čez dan skoraj prazne.

Seveda ne govorim le o globalnem segrevanju, to je bilo na žalost pričakovano, in čeprav se vsi tako pritožujemo, ne naredimo skoraj nič za nujno potrebne spremembe. A to, kar nas čaka, to pa bodo spremembe – verjetno ste že opazili, kako se cene izdelkov in storitev menjajo in vzpenjajo, a to še ni nič v primerjavi s tem, kar nam je namenjeno. Si bomo lahko kupili najnujnejše za preživetje? Se bomo lahko greti? Se bomo sploh imeli kje greti?

Seveda, gospoda si bodo to lahko privoščila, kaj pa mi drugi?

Nina Stepanovič

TRAJNOSTNO

Eden od sprehodov me je vodil na Ljubljanski grad. Pod njim, v stranski ulici, je mala trgovinica. Že po izložbi se vidi, da so izdelki iz vseh vetrov. Imel sem dovolj časa in sem vstopil. Stara roba, nova raba. Tako se imenuje.

Mimoidoči jo verjetno poznate, pa kakšen turist gotovo tudi zavije vanjo. Izdelki imajo simbolične cene. Primerna je za take, ki nimajo odpora do stvari iz druge roke. Okraški, majhne figurice, slike in knjige, razne jedilne garniture, nekaj ročnih ur in še marsikaj se najde. Našel sem tudi korekcijska očala in nahrbtnik. Nazadnje sem kupil švicarski nož in ga dobil s popustom. V trgovini velja samo gotovina, pa nič hudega, se da zbarantati za solidno ceno. Raje vidijo, da je kupec zadovoljen in bo vesel uporabe nekoč že rabljenega. Tudi donacije odvečnih stvari so zaželeno.

Poslovil sem se in nadaljeval pot na grad. V mislih sem imel naš odnos do planeta. Če bi vsak malce prispeval, bi bilo mnogo bolje.

Perice

PRAZNIKI

Na praznik Marijinega vnebovzetja sem se z avtobusom peljal po robo, saj sem bil nakriziran. En dan sem namreč preživel brez metadona. V Polju je po maši na avtobus prišla gruča upokojujencev, večinoma babice, ki so bile zelo odisavljene. Razmišljal sem, da se sploh ne zavedajo, kako so lahko oni normalni ljudje, ki furajo normalen lajf, srečni. Mene zjutraj zbudi kriza in prva misel mi je, kako se bom pozdravil.

DG

ANEKDOTE IZ PRODAJE

ŠVICA

Spet hitim na svoje delovno mesto in začnem ponujati časopis. Ljudi ni bilo ravno veliko, a pride gospod, turist, ki me takoj vpraša, če prodajam cestni časopis. Odgovorim mu, da ja, in mi reče, če mu lahko zamenjam 50 evrov. Seveda sem odvrnil, da ne morem, ker nimam denarja, in naj gre v sosednji bar. Čez nekaj minut se vrne, pove, da je zamenjal denar in da bi kupil izvod. Povem mu, da je v slovenskem jeziku, pa odvrne, da ve in da bo kupil. Z veseljem mu izročim revijo in gospod mi da deset evrov. Super za en izvod, ampak poanta vsega je, da sem prodal revijo državljanu Švice. Hehe, ponosen sem. Hkrati mi pove, da imajo pri njih podoben časopis in da stane pet evrov. Na koncu sva si zaželela lep dan, odšel je svojo pot, meni pa olajšal prodajo.

Rok

NOVO

Med ponujanjem časopisa stojim na svojem običajnem placu. Marsikdaj doživim tudi kaj presenetljivo prijetnega. K meni tako pred kratkim pristopi malce »preplašen« mlađ fant in me vpraša: »Oprosti, katero številko čevljev nosiš?« »42,« odgovorim. »Veš, jaz bi ti ene športne čevlje prinesel, novi so, meni niso všeč.« Pogledam svoje noge. Svoje ponošene čevlje. »Bi jih nosil?« me vpraša. »Bi,« pritrdim. »Počakaj, pridem čez deset minut. Blizu stanujem.« Kaj naj rečem, fino je imeti nove superge. Hvala, mladenič!

Perice

URADNI ČLAN DRUŠTVA

Kot ponavadi sem se sprehodil do svojega prodajnega placa. Po slabih dveh minutah pride mimo gospa srednjih let, me pogleda od glave do pete in začne predavati. Začelo se je tako, da se je obregnila ob mojo člansko kartico, ki jo moramo imeti pripeto, pa mi pravi: »No, to je v redu.« In jo vprašam, kaj misli, pa odvrne, da to, da se vidi kartica, ker da je nekajkrat dala denar za časopis, a ni videla ne kartice ne dobila časopisa. Razložim ji, da nisi uradni član društva, če je nimaš. Po nekaj stavkih mi gospa pove še, da je prenehala podpirati Kralje ulice, ker je imela zgoraj navedene težave. Ko se je najin pogovor zaključeval, je gospa segla v žep in mi dala deset evrov. Preden je odšla, je navrgla še, da bi morali tako prodajati vsi – s kartico na vidnem mestu. Skratka, gospa me je prijetno presenetila in mi polepšala dan.

Rok

ALPSKA DIVIZIJA NA SOŠKI FRONTI

Kljub hudi in številčni invaziji turistov v Posočje smo se divizionisti odločili, da to ni dovolj dober razlog, da bi se izognili bojišču. Vožnja zaradi hude suše sicer ni postregla takih razgledov na smaragdno strugo, kot bi človek želel, smo si pa zato v tolažbo v Kanalu narabovali nekaj fig in si ogledali nekaj skokov v nizko reko (pa ne z mosta, seveda).

Foto: osebni arhiv

Kaj kmalu smo na kobariško kostnico zrl s serpentinaste ceste proti Drežnici, nato pa začeli z mukotrpnim cijazenjem po makadamu, ki je bilo tako dolgo, da smo morali trpečim potnikom omogočiti čik pavzo. Naposled smo le dosegli planino Zapleč, kjer nas je toplo sprejela velika čreda krav in bikov, mi pa smo, predani visokemu cilju, zagrizli v hrib v gozdičku. Naleteli smo na izredno zanimiv živalski iztrebek, ki ga velja izrecno omeniti, saj je v njem gnezdil cigaretni ogorek. Kmalu za tem pojavom smo se prišli do konca gozdiča in razpotja – izbrali smo pot mimo kolujev, čeprav takrat še nismo vedeli, kaj to pomeni (tudi ko smo šli mimo kolujev, nismo vedeli, da so to oni, za kar se jim iskreno opravičujemo). Divizija je bila na tej točki že razklana na tiste, ki smo bili v izvidnici, in tiste, ki so nam krili hrbet. Prvi smo zakorakali kar navpično v hrib po neprijetno ostrbi travi, drugi pa so v pomanjkanju hrabrosti raje poiskali stezo. Tik pod ciljem smo se združili in enotno osvojili vrh, ki se uradno imenuje Krasji, pa bi se moral Dreknati, saj si lokalne ovce resnično trdo prizadevajo za to (in neverjetno dobro jim gre). Vzpetina iz drekcev ponuja izredno dobro razgledišče na celoten greben Polovnika, Bovško kotlino, Kobarid in obkrožajoče gorstvo, opazili smo celo nekaj Soče v sledeh. Ker smo koluje že videli (ne da bi to vedeli), smo se odločili za vrnitev mimo snežne jame. Marš je potekal po ostankih mulatjere in mimo mnogih bunkerjev, v katere smo se podali kljub temu, da je eden od divizionistov v enem izmed njih opazil skrivnostno bitje, ki je švignilo mimo. Nabrali smo tudi en šopek in malo pelina. Potem smo se posmehnili brezvezni snežni jami, a kaj kmalu ugotovili, da je prava snežna jama za ovinkom. Pravi snežni jami se nismo posmehnili, ker je bilo v njej dejansko še nekaj snega. Nato smo, predani tradiciji, spet zgrešili na razpotju, tako da nas je kruta usoda namesto na planino Zapleč izvrgla na makadam, ki smo ga zjutraj mukoma premagali z vozilom. Najbolj požrtvovalni smo se vzpeli nazaj do izhodišča in po poti navzdol pobrali omagance ter jih oskrbeli s Frucem in suhimi majicami. V Idrskem smo obedovali z razgledom na osvojeni vrh, nato pa kaj hitro opustili idejo skoka v Sočo v Kanalu, saj je bila ura skrajno neprimerna za tovrstno dejavnost. V oporišče smo se vrnili ob pol polnoči, s koluji v mislih.

Maruša Ivančič

Dogodki:

KRALJEVSKI IZLET V IZOLO

V sončnem vremenu smo se 6. septembra v jutranjih urah z avtobusom odpeljali na enodnevni izlet na morje. Plavalimo, se sončili, nekateri so igrali šah ali tarok. Pogostili so nas s pico, krofi in sendviči. Izlet sem doživela kot nekaj zelo lepega. Morje se je razprostiralo, se lesketalo od leve proti desni, ravna črta svobode širine. Hvala Kraljem za možnost doživetega.

Iva Tisa

014
KRALJI
ULICE

Sladkali smo se z doniranimi krofi Don Don

Foto: Maruša Ivancić

Foto: L-King

Tudi letos smo odšli na težko dočakan izlet na morje. V okviru drugače preživetega dne, daleč od vročega betona prestolnice, smo se z najetim avtobusom za en dan odpravili na prekrasno slovensko obalo. Dobre volje nam seveda ni manjkalo. Moram priznati, da me je skrbela nizka temperatura morja, saj sem zmrzljive sorte, a je na moje veliko presenečenje to ostalo prijetno toplo.

Sledili so kopanje in vodne vragolije ter prijetno druženje. Okoli 14.00 nam je po vseh norčijah začelo kruliti v želodcih, zato smo na plažo naročili pice za vse. Še en skok v vodo in nekaj odigranih partij šaha, taroka in balinčkov pa je prišla ura odhoda. Kako hitro mine čas, ko se imaš lepo, kot bi trenil. Čudovit dan, ki je minil brez incidentov, smo ovekovečili s fotografijo.

Imela sem se super in mislim, da lahko govorim v imenu vseh prisotnih, ko rečem, da se priporočamo za še več podobnih izletov.

Špela Blatnik

OTROŠKI BAZAR

V nedeljo, 11. septembra, sva s sinom obiskala 15. Otroški bazar na Gospodarskem razstavišču. Iz srca se zahvaljujem podjetju Proevent, d. o. o., za podarjeni vstopnici. Sin se je zelo zabaval. V spominu so mu ostali predvsem vožnja z vlakom, lutkovna predstava in vse, kar se je dogajalo na prostem pred dvorano. Notri sva šla samo na lutkovno predstavo ter se nato še malce sprehodila in si ogledala stojnice.

Klavdija

Foto: osebni arhiv

Mariborska scena:

Renato Volker – Rene

JULIJA IN ROMEO

Zgodnji večer je bil. »Rene«, se je zaslislalo čez levo ramo. Trojstvo nasmeha. Ona, on in jaz. Svet je izginil. Mikrokozmos bežnega, uličnega poznanstva se je zvrtnil v povabilo na intervju. Ker učiteljica v meni nikoli ne spi, sem bil nekaj minut prehiter. Opazoval sem življenje na Grajskem trgu. Rutina vsakdana. Stopala sta od kina Udarnik in pred njima neko polje ezoterike. Za njima vlečka zavidanja. Zaljubljenca.

Nekaj pozdravnih fraz je prekinil Ernest s svojim blagoslovom fehtanja evra. »Kje sta se našla?« sem zavrtal vanju.

»V bolnici. Na psihiatriji,« je ležerno rekla.

»Kolega je naredil hinduistični ritual ljubezni in sva se zagledala,« je dodal.

Ona je sicer stala pri oknu zaprtega oddelka, imela je odtegnitveno reakcijo, nenadoma je prenehala z jemanjem antipsihotikov in izgubila stik z realnostjo, on je pač pripisihiral mimo. Pogleda sta se priklenila. Potem je cel mesec, vsak dan, hodil na isto mesto in ji krajšal čas epizod paranoje. V travi je ustvaril blatni krater, v katerem sta pognala korenine. Njeni tiki in grimase so se srečali z njegovo potrebo po pozornosti. Ustvarila sta pravo umetnino umetnega odnosa vzajemnega zajedavstva. Kot večina nas. Trava je oba odprla za kreacijo. Njej je pretirana količina potencirala tudi neželene reakcije. Dva odstotka uporabnikov priznava zasvojitve. Ker marihuana ni legalizirana in regulirana, ji preprodajalci menda dodajajo tudi lepila ali podganji strup, da je učinek močnejši. Domačica je preverjeno okej.

Natakarica je prekinila debato z drogo druge sorte. Cuker. Dotaknili smo se dinamike odnosa. Včasih je že en odvisnik problem, kaj šele dva skupaj. Ampak gre. Njegovi napadi panike in njeni izbruhi jeze se prenašajo. Včasih je dovolj leči skupaj in se zlit v eno. Okolje, družini sta bili zelo razumevajoči, ampak sta imeli omejeno možnost tolerance in ukrepanja. Institucija je bila zadnji izhod v sili. Ona prvič pri 22, on pri 25. Populacija psihiatrije je mešana. Od neznancev do znancev s TV-ekranov. Šokantna je bila zgodba o nečloveškem osebju v bolnišnici in njihovem odnosu do pacientov. Tudi po 12 ur si zvezan, prepuščen samemu sebi. Brez vode in hrane. Podiranje na tla, zvijanje rok, klečanje na hrbtu, vklepanje, zaklepanje in ignoriranje. Vezanje na postelje. Prisilno iniciranje pomirjeval. Diagnoza v desetih minutah. Običajno najprej napačna. Borderline. V enem letu se je ona zredila za 25 kilogramov. Ne glede na čas bivanja, dva dni ali dva meseca, je račun, ki ga dobiš ob odhodu, enak. To potrjuje oba. Okoli 4300 evrov.

Njegova mama je pred nekaj leti naredila samomor. Depresija. Psihiatrija. Mož jo je varal. Zdaj ima mačeho, ki je alkoholik. Kot oče. Karma? Smeh.

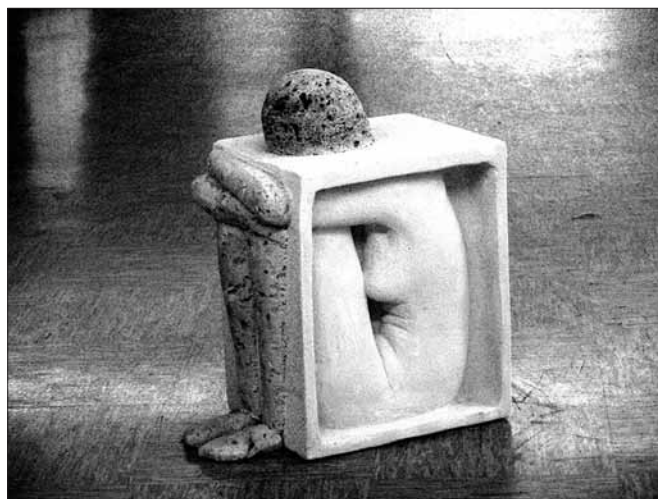
Prosila sta za avtorizacijo tega pogovora. Paranoja? V samem procesu zdravljenja sta spoznala ljudi, ki so jima pomagali pri osebnostni rasti. Predstavljen jima je bil reiki.

»Kako sta sprejemala sistemsko pomoč? Ker brez tega verjetno ne bi mogla funkcionirati?« sem previdno stopil na minsko polje samorefleksije.

»Brez zdravil ne bi mogla funkcionirati. Ampak to je zdaj začarani krog farmacevtske industrije. Poti ven ni.«

»Torej si hvaležna, da so te dali v institucijo?« Ups!

»Starši bil lahko odreagirali drugače. Mami sem zamerila, da ni našla druge poti. Ampak drugače ni znala. Klegico so prav starši peljali k šamanu, ki ji je s pomočjo ajahuaske pomagal razumeti

Karmen Kavran

Izdelek intervjuvanke

namen bivanja na Zemlji in se je pozdravila. Ker je razumela, zakaj je tukaj. »Divje, a nič nenavadnega.

»Če verjamemo, da je vse slabo za kaj dobro, potem je posledica vsega tega, da sta se našla.« Iskal sem izhod v sili.

»Ja, hodila sva na isti faks,« mi je pomagal Romeo. »Visela sva po istih lokalih, a se nikoli nisva srečala. Ista letnika sva.« Zanimivo. Pravočasna zapoznala sinhronizacija.

»Imata kakšne načrte?«

Debata je stekla o medijskem pompu in strašenju pred zimo, samooskrbi na vikendu njenih staršev. Nekaj smo rekli o rehabilitacijskih programih, namestitvenih kapacitetah in državnih finančni podpora zdravljenih in ozdravljenih. V nekaj ozirih sistem vendarle deluje. On dela v klicnem centru za nemško govoreče področje. Povabilo na obisk pri njima doma sem z veseljem sprejel. Potem sta onadva mene zasliševala o moji situaciji, o preboleli bolezni in o pokojnini. Pošteno. Socialni ping pong. Minutko smo namenili tudi moji osebni zgodbi in izgubam, ki sem jih sam izkusil. »Kaj ti si boš to vse zapomnil ali kako?«

»Ne, ne. Snemam na telefon. Potem doma sedem, poslušam in sežetek zapišem.«

Željo imata pomagati ljudem v sorodni situaciji. Imata tudi predsmrtne izkušnje. Ena je bila ob njegovi agresivni aretaciji, med davljenjem na ljubljanski policijski postaji. Kri na usta, nos, oči. Ob pasivni prisotnosti brata, njegove žene, psihiatrinje in dveh policistov. V času črnbilске eksplozije je mama morala splaviti. Če tega splava ne bi bilo, ne bi ponovno zanosila in Romeo se ne bi rodil. Ja, ena tistih reči.

»Boš povedala svojo izkušnjo?«

»Ne. Vsi se rodimo in ostanemo z nekim namenom.«

»Verjel sem, da lahko manipuliram vreme, in sem hotel v Afriko, da bi jim prinesel dež. Politiki so ali brez duše ali satanisti, demoni ali vesoljci, reptili.« David Icke nas je obiskal in razložil sistem predvidljivega programiranja generalne populacije v medijih. Literatura in film prednjačita. Postapokaliptične zgodbe nas nagovarjajo v malodane realnem času. Pri ljudeh, ki imajo raje živali kot soljudi, ki se lažje povežejo z živaljo, že lahko govorimo o čustvenem transhumanizmu. Mantra o tem, da moraš imeti najprej rad sebe, potem šele lahko imaš rad druge, zavračata. Se strinjam. To večinoma propagirajo samski. Rad se lahko imaš samo, ko imaš koga rad in pomagaš drugim. Moderna ženska je zgleda močna, glasna in osamljena. Menda je to sreča. Malo dvomim.

Pogovor je bil predolg, da bi lahko zapisal vse. Juliji in Romeu želim le, da bi se strup na njunih ustnicah vzajemno izničil in jima podaril dolgo, srečno, ljubeče življenje. Shakespeare verjetno ne bi imel nič proti.

Vir: Deviantart

Modri dirkač:

NOV AVTONOMNI PROSTOR V LJUBLJANI

Na Linhartovi cesti 43 se je 3. septembra za javnost odprla nova avtonomna cona, uporabniki so jo poimenovali PLAC – Participativna Ljubljanska Avtonomna Cona. Zapuščeno stavbo, v kateri je bila nekoč menza, so počistili, jo začeli urejati in organizirati dogodke. Že prvi dan je približno sto obiskovalk in obiskovalcev uživalo v lutkovni predstavi, zatem pa so se zvrstili še številni drugi dogodki.

»Delovali bomo po demokratičnih načelih soupravljanja in vključujočega sodelovanja, da se bo lahko zagotavljal varen prostor za različne socialne in kulturne aktivnosti ter za delovanje različnih družbenih skupin. Izvajali bomo aktivnosti in prirejali dogodke: nekomercialne projekcije filmov, skupnostne večerje, delavnice za otroke, DIY-delavnice (na primer šivanje, kvačkanje, popravila ...), okrogle mize, umetniške in fotografske razstave, načrtujemo vzpostavitev ljudske knjižnice, prirejali bomo predstave in še mnoge druge dogodke. Poskušali bomo vzpostaviti prostor za vse, ki jih je družbenopolitična ureditev odrinila na stran in jim odvzela infrastrukturo za njihovo kulturno-politično udejstvovanje

Foto: PLAC

ter uresničevanje njihovih prizadevanj,« pravijo uporabnice in uporabniki in sporočajo, da so vrata odprta za vse, ki si želijo biti del novega avtonomnega prostora.

016
KRALJI
ULICE

PAPARAZZI ZA REVEŽE

Jaka Prijatelj

Priloga Društva slovenskih pisateljev Vrabec Anarhist se tako kot spletni portal imenuje po neuklonljivem ptičku iz romana Ivana Cankarja Hiša Marije Pomočnice, ki se je na vsak način hotel prebiti na svobodo in ga lahko razumemo kot simbol večne utopije. Čeprav je vrabček v romanu nesrečno končal, smo ga oživili v prepričanju, da mora biti svoboda temelj družbe in ustvarjalnosti. Prilogo urejata Igor Divjak in Neža Vilhelm.

Martin Mikolič

Foto: osebni arhiv

Veselje je pohotno,
žalost piše,
medtem pa Dioniz nekje zunaj fuka

bitja
ki zrejo
v sonce
se odplavljaš
plavaš
v oceanu
svetiš,
alge,
tisti kamen
na morskem dnu,
ki ga pozdravi riba
vsako jutro
se zbujava
narazen
se raztegneva
drug do drugega
nihava
besede
čustvovanja
radosti
v mehurček
ujamem te
privlečem
psa,
ki koplje kosti
premeša
telo
troglavega
podzemnega
jezika.

In kaj ima s tem Elvis Presley?

Bil sem v globokih ...
V ljubju sem izgubil sebe.
LA DA DI
LA DA DAM
Spomin telesa vneto išče antimaterijo.
Delo se spleča,
Še malo in vsi bomo slovenski avto leta
2022.

No rules,
Ko enkrat zares ljubiš, ljubiš kot
upokojenec.

In kaj ima s tem Elvis Presley?

Juhuuuuu,
kje so droge?
Pomagaj slišati zobe,
Delam s pacienti, to me pač vleče,
Ko pade bomba,
Bolečina v križu,
Kaos.

In kaj ima s tem Elvis Presley?

Metelkova

zakaj bi se enačila
z
ostankom

zakaj bi se prebila iz
zakaj ostala
zakaj porušila
zakaj bi dovolila
da po tvojem betonu piše kdorkoli
zakaj bi tisočem
zakaj bi jaz to želel
zakaj je to mesto tisto mesto
kjer sva se spoznala?

Tom Veber

HANA IN VAGINALNO JAJCE

Foto: osebni arhiv

Hana stanuje v devetem nadstropju, v modernem nebotičniku v petem okrožju na Dunaju. Rada ima maline in rumene metulje. Kitke si ovija z modrimi pentljicami, ki pristajajo barvi njenih sinjih oči. Ko nihče ne gleda, pleza po drevesih in se obeša z glavo navzdol, da ji vsa kri v drobnem telesu privre v glavo. Hana je veliko sama, oče jo je zapustil pri sedmih letih, njena mama trdi, da je zbežal z romunskim cirkusom krotit divje leve v bližino Cluja. Ne spomni se ga prav dobro, njena mama je potrgala s sten vse njegove slike, podarila njegova oblačila brezdomcem in humanitarnim organizacijam. Edini spomin, ki ga ima nanj, je drobna rjava šatuljica s frnikolami, ki ji jo je podaril, ko ji je bilo pet let. Seveda njena mama tega ne sme nikoli izvedeti. Zagrabila bi jo panika in nemudoma bi jo zalučala v smeti. Trdi namreč, da predmeti umrlih oddajajo slabo energijo, slab či, in kot rada vedno znova zatrjuje, je Leon zanjo mrtev, pa čeprav nekje tisoče kilometrov daleč jezdi lipicance in spi v blatnih šotorih s cigani in njihovimi fazani. Hana sicer nikoli ni zares podvomila o maminih pripovedih, a ob večerih, ko ne more zaspati in zunaj šelesti jesen, si rada predstavlja, kako njen očka bije velike bitke na pročeljih ladij, ki plujejo po Sredozemskem morju, ali kako ves skrčen in z modrimi dlanmi gazi skozi trimetrski sneg nekje na obali Antarktike ali kako srka earl gray s kraljico na angleškem dvoru in končno razvozla veliko uganko Dianine smrti.

Kljub temu da ima Hana komaj sedem let, govori kar pet jezikov: nemško, angleško, japonsko, rusko in špansko. Hodi v valdorfsko osnovno šolo, kjer veliko plešejo in govorijo o svojih občutkih. Hana je oboje zasovražila že prvi šolski dan, zato jo velikokrat boli glava in ima zamašene sinuse v nosu in v ušesih, včasih celo v ustih. Hanini dnevi so dolgi, po pouku ima še dve uri plavanja, nato klavir in zvečer še jahanje. Hana ne mara konjev, pred leti, ko je bila še čisto majhna, jo je Sisi namerno spotaknila, da je telebnila v vedro, polno konjskega dreka. Njena mama rada poudarja, kako pomembno je biti razgledan in da ima pri tem ključno vlogo branje, tako se namreč povezuje intelekt z dušo in obratno. A žal se intelekt in duša njene mame povezujeta zgolj s Cosmom, Harper's bazaarjem in italijanskim Voguom. Njena mama Birgit ni navadna ženska, Birgit je igralka. Zaposlena je v dunajskem narodnem gledališču, kjer redno igra najbolj kultne vloge sodobnega časa. Od Kleopatre in Julije pa do Salome in Titanije. Birgit je nekajkrat igrala tudi Henrika VIII., saj je zatrjevala, da lahko samo ženska razume, kako je odcepiti drugi ženski glavo. Birgit ima tudi zelo poglobljen odnos z umetniškim direktorjem dunajskega narodnega gledališča Adamom Schonergerjem, ampak to je po njenih besedah seveda le naključje: »Včasih se pač nekatera življenjska področja zlijejo v eno in v tem ni nič sramotnega.«

Hana je bila velikokrat jezna na svojo mamo. Od nje je zahtevala presežke na vseh področjih. V šoli je seveda morala imeti samo najboljše ocene in zmagovati na vseh tekmovanjih. Biti najhitrejša pri plavanju in preseči rezultate fantov ter mnogo starejših plavalcev. Blesteti je morala tudi na vseh klavirskih recitalih, biti najboljša v svoji kategoriji, dobivati priznanja, medalje, pohvale mentorjev in profesorjev. S svojimi sošolci in tekmeci se ni smela pogovarjati, mama je trdila, da so vsi neumni in iz slabih družin in da ji bodo s svojo prisotnostjo

Foto: Lyzzhana

znižali frekvenco avre. Hana je morala postati odgovorna zelo hitro, mama jo je prvokrat samo poslala na vlak pri desetih letih in ji ob tem zabičala: »Ne zaupaj neznancem, če te kdo ogovori, ga ignoriraj, in če bi se te kak star moški želel dotikati, ga brcni med noge. To moške zelo hudo boli.« In Hana je takrat tudi zelo dosledno sledila navodilom. Odločno je zasedla mesto v kupeju v prvem razredu in začela brati Cosmo, ki ji ga je mama zbasala v nahrbtnik. Najbolj ji je bil všeč prispevek o vaginalnih jajcih, ki ga je napisala Gwyneth Paltrow. Zapis je govoril o tem, kako ti ta magična jajca izčistijo avro in podaljšajo orgazem. Hana sicer ni vedela, kaj je orgazem, sumila pa je, da je to ena od tistih stvari, o kateri odrasli ljudje ves čas razmišljajo. Naenkrat je vstopil v kupe kontrolor in zahteval vozovnico. Birgit ji je stiščala v nahrbtnik vse možno, a na karto je nekako pozabila. A Hana je ostala mirna in ga seveda popolnoma ignorirala. Kontrolor je povzdignil glas in se ji začel naglo bližati. Prekrižala je svoje drobne noge v položaj lotosa, kot jo je učila mama, in začela mrmrati mantro za odganjanje slabe energije. Kontrolor jo je naenkrat potegnil za uho. Hana je nemudoma usločila nogo, dobro namerila in izstrelila stopalo proti zelenemu cilju. Kontrolor je zarjul s takšno silo, da se je za hip zatresel celoten kupe. Obotavljajoče se je odplazil skozi vrata in pustil Hano in njeno polglasno mrmranje lepo pri miru.

Kljub temu da je mama Hani prepovedovala vse mogoče stvari, od sladkorja, fantov in seveda slabih ocen, ji je zelo hitro »dovolila« voziti avto. Pri petnajstih jo je vpisala na tečaj varne vožnje in ji plačala štirideset ur voženj pri nekem, tako se je izrazila mama, »super seksi« inštruktorju. Birgit jo je kot vzorna mama spremljala na vseh urah vožnje, se po večini ur zadržala še v inštruktorjevi pisarni in, spet njene besede, »malo pokramljala ob kavici«. Hana je vedela, da je grozna voznica, v prvem tednu ji je uspelo zapeljati v obcestni jarek in zelo malo je manjkalo, pa bi avto zdrsnil v vodo. Povožila je tudi nekaj ježev in lisic in po nesreči podrła staro gospo, da se je sesedla pred havbo. Vseeno pa ji je po nekem čudnem naključju uspelo opraviti izpit v prvo. Takrat je začela verjeti v svoje mantre in da se čudeži očitno zares dogajajo.

Seveda je bila Hana še premlada, da bi vozila samostojno, zato jo je zmeraj spremljala mama. Tako jo je Hana vsak dan vozila na jogo, akupunkturo, akupresuro, šiatso masažo,

tajsko, vietnamsko in indijsko masažo in pa na vsakodnevno kolonoskopijo. Birgit je bila vendar igralka, in da bi kakala sama od sebe, se ji je zdelo nezaslišano, družbeni konstrukt, ki mu sledijo samo običajni ljudje. Seveda jo je Hana vozila tudi po zabavah in jo kdaj ob štirih zjutraj vso pijano in »našmrkano« (Razlaga: Birgit je rada zatrjevala, da se ne drogira, le raziskuje druge ravni zavesti, zato pa včasih potegne kakšno magično črtico, kaj pa je to takega?) spravljala domov.

Hana se je po sedemnajstih letih konstantnega pritiska, pomanjkanja topline in nenehnega samocenzuriranja odločila, da se odseli. Spakirala je kovček, mami napisala grozilno pismo, da če jo bo kadar koli poskušala najti, bo nad njo poklicala policijo in jim povedala vse o njenem »magičnem prahu«, skritem v stanovanju. Od vseh svojih otroških spominkov je vzela le šatuljico s frnikolami, zaloputnila z vrati in sedla na prvi vlak do Berlina.

Nikoli ni dokončala srednje šole, zaposlila se je v zavetišču za živali. Živali so bile Hanina velika ljubezen in razlog za večino prepirov z Birgit, ta je bila, kot le malokdo, alergična na pasjo in mačjo dlako, mišje in ptičje kakce in kačje luske. Hana je živela v majhnem stanovanju v Kreutzbergu, sobo si je delila z Barbaro, ki je pred vselitvijo ni poznala. Ko jo je prvič srečala, se je tako prestrašila, da ji je za hip zastalo srce in ni mogla dihati. A Barbara se je le nasmehnila, takšnih odzivov je bila vajena. Barbara se je namreč rodila brez levega očesa, spodnje ustnice, namesto podlahti pa je imela drobne štrclje. Hana je potrebovala kar nekaj časa, da se je je navadila. Ob jutrih je ni pozdravljala, temveč se je le krčevito skremžila in s pritajenim nasmehom pogledala v stran. Barbara je imela tudi veliko tetovaž in pirsingov in je ob večerih rada kadila travo. Hana se v nasprotju s svojo mamo nikoli ni drogirala, niti alkohola in cigaret se ni dotaknila. A zdaj, ko je bila na tisoče kilometrov stran od doma in je bila njena edina skrb zbiranje mačjih in pasjih kakcev v zavetišču, se ji ideja ni zdela tako napačna. Že od malih nog je morala do potankosti upoštevati

mamina navodila, se držati zdravnan, se smehljati in kimati na ukaz, sedeti s prekrižanimi nogami in se premakniti ob najmanjšem trzanju maminega mezinčka. Zdaj je bila sama in svobodna, lahko je bila grda ter umazana in ni ji bilo več treba skakati na ukaz.

Nekega večera, ko je Barbara na sedežni zopet navijala džojnt, jo je rutinsko vprašala: »Bi kadila?« Hana se ji je radovedno približala, in ko je Barbara naredila prvi dim, je sledila njenemu vzgledu ter v sapnik pognala nekaj globokih dimnih vdihov. Bilo ji je všeč, njene okončine so se majale v vetru, kljub temu da je bilo okno tesno zaprto, njena koža je z vsako sekundo postajala voljnija in želela se je dotikati zraka in tal in vsega rdečega z robovi in vdolbinami. Vse sence v sobi so postale mehkejšje in tudi obrisi Barbarinega obraza povsem domači. Hanina roka je samosvoje zdrsnila skozi cimrine žimaste lase, čez njena topla lica in drobne ustnice do izbočene ključnice in mehkih rožnatih prsi. Všeč ji je bilo, kako je mehka, kako diha, kako je bila z njo, popolnoma v tukaj in zdaj. Barbara je začela raziskovati njene ustnice in naslonila nos ob njenega, našla sta se jezika v govorici, znani le njima. Barbarina roka je zdrsnila pod Hanine hlačke, med ustnice kožne barve, Hani je zastal dih, zdrznila se je in se v sekundi streznila. »Ne, tega ne počnem, saj si ja punca,« je zapiskala skozi na pol priprte ustnice in stekla iz stanovanja. Zunaj je bilo hladno in na sebi je imela le spodnje perilo in razvlečeno jopico, a bilo ji je vseeno, ni mogla nazaj v stanovanje, tako jo je bilo strah, sicer ni vedela, česa in zakaj. Hana je začela teči, hitro in z usločeno hrbtenico, ki je ni mogla držati več pokonci. Spotikala se je ob lastne korake, sopihala je in malo se ji je vrtelo, a zdaj je bilo že prepozno, da bi se vrnila, želela je samo stran, stran od vsega. Stran od Barbare, stran iz Berlina, stran od vsega sranja, ki ji ga je vtepla v glavo njena kurbirska mama. Nikoli ni zares živela, bila sama s sabo in cvetela sama zase. Želela je vedeti, kakšne barve je nebo v Tuzli in kako diši les v Tanzaniji, želela je čez slape in se spustiti v morje, loviti ribe z usti in posnemati delfine, kako se ljubijo, ne da bi se dotikali.

Foto: Simon Kadula

Lenart Šušnik

tisoč dvesto enainštirideset

Ujream ta material te obraje te slike te posnetke duš ki lebdijo po praznih lokalih in zapuščenih cestah kličem vsak večer jočem prezir kako lomi kosti in puli zobe kako ubija ker ne vem kaj pišem ko kličem mrtve številke in patetiko upam da so šli da so šli da so šli nekam kjer je lepo ko vem jočem ko jih vidim se v kriku razrežem od grla do presredka in spuščam kri na ulice da jih poživim da jih oživim ne poznam drugih besed kot teh nisem videl drugačnih pesmi od teh slišal drugega kot besed nasilja in bede, neham kadit da gledam ta grda telesa še kako leto dlje

boga Neona da nas oprosti grehov

[illegible]

Shiran da mi rebra prebadajo kožo plezam po drevesih da bi lovil snežinke in vedno le tiste ki sem jih že videl in ki jih že poznam, zaradi katerih hiram in ne spim in le takrat lahko pišem pesmi o gozdovih in poteh v njih, skriti se pred ljudmi s sekirami in zakopati v sneg

ker se ne maram ti reŹem zapeŹtja in iz prsi cuzam kri, poŹasi, ne boli, ko greŹ, boli, ko prideŹ in tega me je strah, ostati sam, ker se ne maram in komu bom potem rezal zapeŹtja, sebi Źe ne, ker tvoja koŹa je luskava in v vsaki luski je odsev, v katerem se vsak dan bolj jasno vidim, zate pa se spraŹujem, Źe me sploh kdaj vidiŹ in Źe veŹ, koliko kosti imam v telesu ali kako rad imam sonce – ne ker bi se na njem poŹutil dobro.

Konc

In potem se pač zbudiš nekega jutra z lažjo glavo in se spomniš, kaj pomeni biti otrok. Slišiš ptiče, ki se niso bistveno spremenili. Po možnosti še kako staro pesem, ki je ostala ista. Možgani bojda za zagon zjutraj rabijo približno 15 do 20 minut in to je čas, okno magije. Naše sodbe o stvareh navadno povedo več o nas samih kot o stvareh, zato so zaspani možgani ena lepših stvari na svetu. Dejansko videti in ne gledati. Biti zaspan cele dni? Problem je očiten: Zabrísana ločnica med obstajanjem in življenjem.

Moji babici je par dni nazaj crknu pralni stroj. Poleg tega jo je pomjelo ene 30x stresla elektrika, ko je hotla bit majstr. Kupila je novega. Ful lep, sijoč, direkt iz tovarne. S tipkami na touch. In zdaj ti razlož babici, kako to deluje.

Prvo rundo smo iskreno pral pol dneva, ker je kliknila 6h namest pol ure. "Kaj je to tač? Šta ja moram tu? A lahko to obrnem?"

A to pere bebo perilo? Dej baci čarape. A kaj moje zavese?!!"

.... "TAČ, TAČ, JEBO VAS TAČ, vi niste nikol izgleda na roke pral perila!" ... ne, izgleda res ne. In pol 300x pritisne

play, "Eto, crkni i ti" ... Babi zmedla si ga ... "zmedla bom tebe.

Dej mi pral kuhinjske krpe!" Obrat za 180 in ježno korakanje v dnevno sobo. In monljanje ... "Jebo jih tač i nova generacija TAČ." In potem 5-urno merjenje pritiska.

BREZDOMKA 5

Zadovoljna sem z življenjem, ki ga živim.

Bila sem obupana, hkrati pa me je bilo strah, kaj bo z mamo. Šla sem na Center za socialno delo Velenje in jim vse razložila. Povsod sem slišala isto – da bi morala na zdravljenje, oni pa bi ji med tistimi meseci pomagali najti stanovanje in službo.

»Če ne bo želela, je edina opcija kakšen samski dom v Mariboru ali pa zavetišče za brezdomne v Celju.«

O, moj bog, brezdomne! Zaledenela mi je kri v žilah. Moja mama brezdomka.

»Poskusite jo prepričati,« mi je rekla gospa, ki je bila ob ločitvi zadolžena za naš primer.

Klicala sem v samski dom in povedali so mi, da so pri njih samo moški in da imajo skupne kopalnice. Mama se s tem ni strinjala. Tako mi je ostalo na voljo samo še zavetišče v Celju. Razmišljala sem, kako naj jo spravim iz Maribora v Celje, saj nisem imela ne izpita ne avta. Tisto noč nisem spala.

Bila sem neverjetno pobita in živčna. Kje naj uredim prevoz? Klicala sem zasebnike, a je bila zaradi oddaljenosti cena kar visoka, jaz pa sem bila ravno takrat brez denarja. Spomnila sem se, da ima bratranec Stanko kombi, in dobila sem njegovo številko. Začutil je hudo stisko v mojem glasu in brez vprašanj ponudil pomoč.

To me je pomirilo le za kratek čas. Bila sem na koncu z živci. Strah me je bilo, da me bo depresija vsak čas prevzela in da bom spet pristala na psihiatriji. Nekaj minut sem se igrala celo z mislijo, da bi bila tam vsaj na varnem, pred kruto realnostjo skrita na zaprtem oddelku, kjer me nobena težava ne bi dosegla. Ampak mama je imela samo mene. Brat je imel z njo izredno redke stike, česar mu nihče ni zameril, glede na to, kakšne scene je izvajala, ko je bil pri njej. Preprosto nisem mogla gledati stran in se pretvarjati, da se to ne dogaja. Resnica pa je bila zelo boleča in nisem se mogla pomiriti z njo. Pobita sem bila, ampak nisem več želela jemati antidepressivov in veljati za noro. Pomislila sem, da bi bilo morda vseeno bolje, če bi počasi spet začela s pomirjevali. Ali pa s poživili. Zadnjič sem nekje prebrala, da ti izboljšajo razpoloženje, imaš veliko energije, nisi slabe volje, in točno to sem potrebovala. Malo sem poizvedovala

in končno dobila kontakt. In res. Zamorjena nisem več bila, energije sem imela dosti, le pri spanju sem imela majhne težave.

Mama se je vselila v zavetišče na Kosovi. Ko sem dobila socialno podporo, sem šla v Celje in jo peljala v trgovino, da si je nakupila, kar je nujno potrebovala. Do smrti ni pozabila, kaj sem takrat naredila zanjo. In nisem bila le finančna podpora, bila sem tudi čustvena, psihična. Večkrat je namreč rekla, da brez mene ne bi vztrajala. Da bi končala svoje življenje. Tako sva tisti dan sedeli pri Mercatorju ob Kosovi ulici in šlo mi je na jok. Krivila sem se, da ji nisem mogla pomagati, čeprav je v bistvu ona zavrnila vso pomoč. Lahko bi šla na zdravljenje, tako pa je pristala v zavetišču, na dnu, obupana in ni zmogla drugače. Prošnje glede zdravljenja niso pomagale. Solza mi je spolzela po licu in tudi nebo je jokalo. Občutek je bil grozljiv, poln obupa in nemoči. Pomislila sem na samozdravljenje, nekaj, kar bi ublažilo mojo bolečino, strah in nemoč. Tako se je začelo moje prijateljevanje z raznimi substancami. Verjela sem, da lahko nadziram dnevni vnos in vse drugo. Nisem pa se zavedala, da sem podpisala pogodbo s hudičem. Sprva je ves meden in prijazen, kar ne moreš verjeti, da na zemlji obstaja kaj tako neverjetnega. Kaj mi bodo antidepressivi, ko moraš čakati tri tedne, da sploh primejo, pa še potem imajo hude stranske učinke – tudi samomorilnost. To vem iz prve roke. Psihatriji tega ne priznavajo na glas, ampak vsi vemo, da povzročajo depresijo in črne misli. Žal mi je postalo, da sem jih kdaj sploh jemala. V roke mi je tisti čas kot nalašč prišla odlična knjiga Williama Glasserja *Psihiatrija je lahko nevarna za vaše duševno zdravje*.

Ne vem, kje sem dobila kontakt za Zavod Ruj, ki je takrat deloval še v Velenju na Efenkovi. Šla sem pogledat, saj sem od nekdaj odprta za te reči. Imeli so podporno skupino desetih ljudi z najrazličnejšimi psihosocialnimi težavami. Ker sem bila depresivna pacientka in po novem tudi odvisnica, so me sprejeli in počutila sem se razumljeno. Nisem bila sama. In dobila sem pomoč za delo na sebi. Vedela sem, da kar delam, ni prav, ampak nisem vedela, kaj naj naredim. V Slovenj Gradcu mi je mamina socialna delavka rekla,

Rade Nikolić

da naj neham skrbeti za mamo in si ustvarim svojo družino in živim svoje življenje.

»Potrebujete samo brco v rit, pustite mamo pri miru, z njo ne bo nikoli bolje, vi pa izgubljate čas. Sama si zapira vsa vrata, potem pa na vas vrši pritisk, da ji pomagate. Kako le, če zavrača vsako pomoč? Začnite živeti svoje življenje in ne pustite, da vas potegne s sabo na dno,« me je okregala precej razburjena. Verjetno sta imeli zgodovino in tudi njej mama ni pustila blizu.

Bila sem obupana. Ne vem, kako, ampak tisto pomlad sem obiskala vedeževalko. Želela sem izvedeti, kaj bo ona rekla na vso zmedo v mojem življenju. Ko sem že vstajala za odhod, je iz kavne usedline prebrala, da še nisem srečala svojega moškega in da ga bom letos poleti. Tedni so minevali, jaz pa sem potem čisto pozabila na pogovor z njo.

Konec pomladi so mamo vrgli iz zavetišča. V vsakem zavetišču imajo namreč svoja pravila obnašanja in hišni red, ki ga je treba upoštevati. V hišo ne smeš vnašati alkohola in drog, ne smeš razgrajati ali se kakor koli neprimerno vesti do drugih, niti opit zvečer ne smeš priti nazaj v hišo. In ker je vse to kršila, so jo po nekaj opozorilih morali postaviti pred vrata. Tako sem lepega dne dobila klic direktorja, jaz pa ji namestitve takrat nisem mogla urediti. Začela sem se zavedati, da naju čaka trnova pot. Nisem pa vedela, da bo ta pekel trajal nadaljnjih 15 let.

Kaja Tomič

Spomnili ste me na stvari, ki jih moram
še storiti.
Spomnili ste me, da je življenje več kot
igra.
Spomnili ste se namesto mene...
Joj, zakaj ste se spomnili!
Drugače ne bi vedela.

Lucija Beguš Vlet

BORBA MOJEGA ŽIVLJENJA

Posvečeno moji ljubezni

Ko sem bila stara 18 let, sem v Nišu spoznala luštnega in postavnega Slovenca, ki je delal v JNA kot podporočnik. Bil je štiri leta starejši. Ljubezen je vzplamtela in kmalu sva se poročila. Rodila sem dva krasna otroka. Imeli smo prelepo življenje, prelepo stanovanje in, kar je najpomembnejše, iskreno ljubezen. Čeprav je mož umrl, ga še vedno ljubim.

Ko je v Sloveniji dišalo po vojni, se je želel mož vrniti domov. Imeli smo prelepo življenje, a on ni bil srečen, zato sem se ga odločila podpreti in oditi z njim v boljše življenje, kjer bo srečen. Moji starši so bili proti, a sem jim rekla, kamor gre moj mož, tja grem tudi jaz. Ker on je bil moje vse. Nekega poletnega dne, še pred začetkom vojne, smo se preselili v Ljubljano. Mož je iskal službo, jaz pa sem pomivala stopnišča, da smo preživel. Ko se je začela vojna, je on našel službo v Slovenski vojski. Imel je dobro izobrazbo in bil zelo inteligenten, prišel je do čina majorja. Ko sem predala prošnjo za bivanje in državljanstvo, pa so se začeli problemi. Na uradu je bil gospod brez roke, ki se je zelo nesramno obnašal do moža, ker je bil oficir JNA. Rekel je, da dokler bo on na uradu, ne bo državljanstva zame. Mož je bil zelo žalosten, a sem ga tolažila, da se bo vse uredilo. Moja prošnja je obtičala v predalu. Nato so se začeli pritiski nanj z vseh strani, češ da sem vohunka in naj se me reši. Mož je kmalu začel prekomerno piti. Rekel mi je, da mu je zelo žal, da nas

je z vrnitvijo vse uničil. Sama sem bila še vedno trdna in se nisem dala. Mož je dnevno trpel žalitve. Še bolj je pil in zbolel za rakom na želodcu. Ko nisem mogla več gledati, kako trpi zaradi mene, ker sem »južnjakinja«, sem se odločila umakniti v drugo stanovanje. On me je resnično ljubil, a se nikakor ni mogel odločiti med svojima dvema največjima ljubeznima – med mano in Slovenijo. Čeprav sem se umaknila, sva bila vsak dan skupaj in rodili so se nama še trije otroci.

Takrat so se začeli težki časi. Biti na cesti s tremi otroki ni bilo prijetno. Nisem imela papirjev. Nisem imela nikakršnih pravic. Medtem ko sem se borila na sodiščih, mi je pomagala Karitas. Državljanstvo sem dobila šele čez deset let. Vmes sem se selila od doma do doma: Ljutomer, Slovenj Gradec, Ljubljana. Na koncu sem našla dom v župnišču Šentjerneji in oni so bili naša družina. V tem času sem tudi zbolela, dobila raka, hujšo obliko. Zdravila sem se deset let. Otroci so bili stari od enega do treh let. Tudi mož je zbolel za rakom in umrl. Z njim sem umrla tudi jaz, a sem se borila dalje in izpolnila njegove sanje. Ko sem se pozdravila, sem iskala delo. Delo sem našla, nato pa dobila še bivalno enoto v kleti. S psiho sem bila povsem na tleh, vendar me je ljubezen do moža in otrok vodila, da sem vztrajala. Prišli so težki časi, ko nisem mogla več poplačati računov. Z vseh strani grožnje s tožbami. Odločila sem se zaprositi za manjšo enoto. Otroci so se odjavili, ker so vedeli, da se komaj preživljam, in so odšli na

Rade Nikolić

svoje. Pomagati mi niso mogli. Sin mi je enkrat rekel: »Vidiš, kaj so naredili iz tebe, klošarja.« Nova enota je bila brez vode, na podstrešju. Zelo težko si predstavljam življenje brez vode in sem se lepo zahvalila in povedala, da bom ostala v kleti, dokler lahko delam. Ne vem, kako dolgo bom lahko še delala, saj sem hudo bolna, a ko bom nehala, bom šla dvignjene glave v park in ostala v prelepi Ljubljani. Tu je moj dom, sem me je pripeljal mož. Vse mi lahko vzamete, le ljubezni ne. Še vedno spoštujem in ljubim svojega moža Antona.

V pouk mladim, naj nikoli ne odnehajo!

Mimoidoča

OBILJE

Letos sem se odločil, da si s pomočjo Kraljev ulice uredim majhen košček zemljice, približno 2 × 2 metra, kar za vrtek niti ni tako malo. Kot se spominjam, včasih ni bilo takšne zelenjave, še manj pa tako dobrih semen, ki skoraj vsa poženejo, da ti na taki plantažici zraste celo malo premoženje vsega, kar želiš jesti v dolgih mrzlih mesecih.

Lačnega človeka namreč ne razvedri nič drugega kot hrana. Vendar pa razen tega, da samo posejesh semena, vrt zahteva tudi veliko drugega dela, ki se začne s prekopavanjem, sledijo pa zalivanje, pletje, podpiranje in privezovanje stebel, obrezovanje in končno obiranje. Brez prijateljskih nasvetov se na začetku

ne bi znašel, pa tudi prekopavanje je naredilo svoje, saj je bilo videti, da pod površjem gnije veliko hranljive vegetacije. Pridelal sem grah, nekaj fižola, paradižnik, kumare, buče, blitvo, čili, majhno papriko, česen, zelišča, čaj proti kašlju in še nekaj stvari. Hm, neverjetno rodno ... Vrt je zelo priden. Plodovi so lepi brez pomoči človeku škodljivih škropiv in insekticidov. To je prava hrana in vsi vemo, kaj je zdravo. S tem se lahko ukvarja skoraj vsak človek. Ostalo je še nekaj mesecev, v katerih lahko posadim in posejem zelenjavo, ki jo bom lahko užival tudi pozimi. In če še to uspe ... o la la.

Robert Ž.

Foto: Marija Ivančič

Robertov vrtiček

TUDI KRALJICA LAHKO LETI V LONDON

Prvega avgusta letos sem se ob rani uri z GoOptijem zapeljala do Brnika. V check-in vrsti sta bila pred menoj dva mladostnika, brat in sestra, ki sta potovala v New York. Jaz v London, za menoj pa je stala Američanka, ki se je vračala v Kalifornijo. Vsi smo leteli v Frankfurt. Nenadoma mladostnik opazi Gorana Dragiča in vsi smo postali precej ponosni, da bo z nami v letalu, pa čeprav v prvem razredu. Evforija kot na tribuni.

Ko smo z maskami sedeli v letalu priznane družbe in se že vozili po vzletni stezi, naenkrat pilot zavre in tako še za eno uro obsedimo v avionu, da so odpravili napako. Jaz sem sedela na sredini, levo en mulc, na desni drug mulc. Vendar je tale mladina sila uporabna. Kljub temu da sta ves čas igrala igrice na telefonu, sta mi pomagala s pomembnimi podatki. In ker sem bila zlobna, sem ju ves čas motila ter spraševala vsemogoče. Menim, da je treba vse odvisnosti zdraviti, igrice na pametnem telefonu so pa zame tako ali tako zablada človeštva. Levo od nas je sedela starejša sopotnica z dvema državljanstvom. In ker sem bila že utrujena, sem preslišala, da je rojena v Londonu, saj živi v Nemčiji. In jaz izjavim, vi pa zares odlično govorite angleško. Ona pa, ja, saj sem Angležinja. To je bilo smeja.

Na ogromnem frankfurtskem letališču me je grabila panika, a sta me že omenjena prijazna brat in sestra, lahkotno in prizadevno vodila po letališču ter me pripeljala do mojega leta. Nato si nisem upala kaj dosti premikati se. Le za stranišče in do bližnje trgovine in bifeja. In tako sem cikcakala štiri ure in pol. Nato smo odleteli na Heathrow.

Kar naenkrat se na Heathrowu znajdem med samimi črnimi prebivalci Zemlje in takoj mi je postalo jasno, da sem ga usrala. Carinik me gleda in pove, da bi morala iti v drugo vrsto. Nekako ga prepričam, da ostanem, češ da sem utrujena. Potem pa začnem z zanosom opisovati lepote Velike Britanije, Londona. Malo je manjkalo, da nisem izjavila, kako imam rada mati kraljico. On me debelo gleda. A sami ste? Kar sami potujete?

Desetkrat je preletel moj potni list in me ni in ni hotel spustiti na angleška tla. Nato me je le spustil naprej. Jaz sem mislila, da sem zadela na loteriji. Tako sem bila vesela. Povedati vam moram, da je bil to moj življenjski projekt, ki mi je zelo veliko pomenil. Tri mesece sem se s prijateljem in socialnim delavcem pripravljala na ta trenutek. Še enkrat sem hotela podoživeti London.

Nato sem poiskala metro in se peljala na jug Londona v South Clapham. Prišla sem na ulico in mimoidočega vprašala po malem hotelčku z imenom The Gateway hotel. Vzel je telefon in šel z menoj do njega. Pripomnil je, da vsako jutro hodi mimo njega, a ni vedel zanj. Joj, tile Angleži. Povsem neobremenjeni so, ni važno, kako si oblečen ... V petih dneh z ljudmi nisem imela nobene slabe izkušnje. Mislim, iskreno, če si prijazen, odprt in odkrito pristopiš do človeka, ti bo vsak pomagal. V Greenwichu sem celo doživela, da mi je nek boem na vsak način želel pomagati, skoraj je gate slekel zame, samo da mi je pokazal pravo pot. Za hojo po Londonu tako nisem niti enkrat uporabila telefona. Raje sem se zanesla na ljudi. Žal je tudi na »moji« podzemni vedno sedel en kralj ulice. Po navadi sem mu dala hrano iz Tesca. Najcenejše trgovine. Ta predel, kjer sem prebivala, je bil morda revnejši, cenejši, a takoj sem ga vzljubila. Družinski hotelček je bil super. Cotkan, nevsiljiv, miren, čist. Zadovoljna sem bila z majhnim hladilnikom in grelnikom vode. Sobar Paulo iz Brazilije se je vsako jutro prismejal, priplesal do sobe in mi napolnil posodo s čokoladnimi napitki, kavicami, mlekom. On meni vse to, jaz njemu druge reči. Vesela sva bila drug drugega in vsako jutro sva se nasmejala. Z rožico v glavi sem ga morda spominjala na njegovo deželo. Še enkrat. Ko potujete, imejte spoštljiv odnos do vseh tujcev, malo se jim nasmejte, imejte dobre namene in svet bo vaš. Še vedno zelo verjamem v ljudi.

Barbara Jozelj

025
KRALJI
ULICE

TEBI, KI TO BEREŠ

Povem ti jo, mojo zgodbo. Tebi, ki jo bereš. Kako se je začela. Prideš v leta, ko začneš gledati za možnim partnerjem. Stara sem 24 let. Luštna, črnolasa, z zelenimi očmi in belimi zobmi. Gledam in berem horoskop, kdaj ga bom spoznala. Pa piše, danes boste spoznali nekoga, ki bo močno spremenil vaše življenje. Opa, komaj čakam. Vesela se odpravim na delo. Delam in si zapisujem naročila, vmes pozabim na horoskop. Prosim, kaj boste? Tebe, se glasi odgovor. Opa, prižgem nasmešek, povedala sem vam že, da imam čudovite zobe. Ni v ponudbi, veselo odvrnem. Si za kavo, pravi črnolasec. Črno. Taka mi je všeč.

Kuham kavo pa se spomnim. Horoskop. Morda je to on. V bistvu sem mu zaradi horoskopa dala telefonsko številko. Pa je poklical. Tadej mu je ime. In igra se je začela. Igra osvajanja. Danes nimam časa. Jutri bi šlo. Za kavico. Prvi vtis še kar. Pol

drugič pica. Ni, da dol padeš. Pol sprehod. Okej, hodit zna, ne jamra! Tud ne švica kot nor. Lepo dišiš, mi reče. Seveda dišim, saj se umivam in nadišavam, si mislim pri sebi. Pol kino. Kateri film, nima veze. Pa sladoled. Če me še kam povabi, bom morala kupiti nova oblačila. Moram ti povedati, tebi, ki to bereš. Veš, jaz mame nimam več. Moj oče je pijanec. Z njim nimam stika. Delam in plačujem položnice. Druge ni. Tega ne pripovedujem nikomur. Sama sem na tem svetu. Jaz in mojih 24 let. Dve službi. Nekaj dolga je na stanovanju.

Seveda me je Tadej vprašal, če bi bila njegova punca. Brez tega ne velja. Brez da te vpraša. Ja, bi bila. Seks je v redu. Umiva se tudi. Kavoj mi je skuhal. Si lačna, me je vprašal in skočil po kruh in salamo. Še na piškote se je spomnil. Ja, zdaj mi je že zelo všeč. Delam jaz, dela on. A ti maš za hrano? Ti, ki to bereš. A veš, tako, da si skuhaš.

Pa kaj sadja in kake kosmiče. Upam, da imaš. Jaz nisem imela. Saj veš, plačujem dolgove še za nazaj, da obdržim občinsko stanovanje. A bi živela skupaj, me je vprašal, tako bi bilo ugodneje za oba. Ja, bi. Lažje bi bilo plačati položnice in še za hrano bova imela. Pa sva zaživela skupaj. Drugič ti povem, drugič, tebi, ki to bereš, veš, jokam. Solze so moja družba. Že dolgo. Ampak takrat sem bila lačna. Pa nisem hotela biti. Razumi me, vsaj ti, ki to bereš. Začetek je bil v redu. Začetek je bil res soliden. Jaz revna, Tadej tudi. Skupaj bi zmogla.

Bodi dobro, ti, ki to bereš. Skuhaj si kaj. Najej se. Veš, lačen si čist drugačen. Ponižen, prej zadovoljen, skromen. Da bi razumel, bi moral biti lačen. No, v miru pojej. Drugič ti povem naprej. Do takrat bodi dobro.

Xena

Kraljevi recenzor:

KINODVOR: ZAČETEK, 31. 8.

Film posega v življenje vernikov. Glavni je lik ženske, matere, žene. Njeno življenje je neizpolnjeno. Njena pričakovanja niso niti nakazana. Brezvoljnost in praznost njenega življenja sta velikokrat prikazani brez besed. Takrat imaš čas razmišljati, ali si ji podoben. Ali bi bil drugačen. Pokornost in sprejemanje samega sebe.

Svet, kakršen je, zanjo ne obstaja. Njen je drugačen, nekako upočasnen. Beden. Ja, to bo pravi izraz. Ni mi bila všeč. Jaz bi vse storila drugače. Z vikom in krikom. Krivica se ji je zgodila. Ona ne zmore. Vsak po svoje. Ampak jaz bi.

Kinodvoru se zahvaljujemo za deset brezplačnih vstopnic.

Xena

Vir: Kinodvor

KAMFEST: REPETITOR, 13. 8.

V kamniški smodnišnici že dolgo ni tako močno pokalo kot na letošnjem Kamfestu, ko so v Barutani nastopili srbski alter rokerji Repetitor, ki ta trenutek veljajo za enega najboljših kitarskih bendov v regiji, če ne tudi širše. Prava eksplozija zvoka, profesionalno odigran špil in še en nepozaben koncert naših

Foto: Jože Balas, Foto Note

Foto: Jože Balas, Foto Note

starih znancev, varovancev ljubljanske založbe Moonlee Records, ki zaradi pandemičnih razlogov nenastopanja še vedno zelo uspešno propagirajo svoj četrti album *Prazan prostor medu nama koji može i da ne postoji*.

Jože Balas, Foto Note

Najava:

CIRCUIT DES YEUX

Cankarjev dom, Linhartova dvorana, 12. 10. 2022

Haley Fohr je najbolj prepoznavna po svojem štirioktavnem glasu in edinstvenem slogu 12-strunske kitare. Njen skrivnostni projekt Jackie Lynn jo je avgusta 2016 pripeljal na naslovnico revije Wire Magazine, in tako kot prejšnjih pet albumov je tudi zadnji požel hvalospeve kritikov in navdušenje vedno širšega kroga občinstva, ki ga Circuit des Yeux pridobiva na številnih turnejah in nastopih na festivalih doma in po svetu. Med drugim tudi na transžanrskem festivalu Big Ears, kjer so jo organizatorji postavili ob bok starim in novim glasbenim ikonam, kot so Patti Smith, Kim Gordon in Arooj Aftab. S koncertom vokalistke,

skladateljice in kantavtorice Haley Fohr, ki že deset let ustvarja pod umetniškim imenom Circuit des Yeux (očesni krog), Druga godba nadaljuje serijo koncertov najboljših ženskih vokalov tega planeta.

Jože Balas, Foto Note

KINO POD ZVEZDAMI

V srcu zmajevega brloga na ljubljanskem griču je v poletnem ozračju med 14. julijem in 6. avgustom pod taktirko Kinodvora potekal 14. Kino pod zvezdami. Med drugim so predstavili tudi štiri premiere in štiri slovenske filme. Odmevni slovenski umetniški izdelek *Orkester* v režiji Matevža Luzarja pripoveduje pravljico o avtorju iz Zagorja ob Savi. Film pripoveduje o pripetljajih pihalnega zbora na gostovanju v Avstriji. Le teden dni po zaključku Kina pod zvezdami je prejel glavno nagrado na Mednarodnem filmskem festivalu v Pekingju, svetovno premiero pa je doživel v tekmovalnem programu festivala v Cottbusu. Film je posvečen zagorskim knapom oziroma domačinom celotnega Zasavja. V Kinu pod zvezdami so se prvič projicirale tudi tuje premiere: Dobri šef, satirčni film o delavstvu v tovarnah, *Tajni agent 117: Iz Afrike z ljubeznijo*, komična parodija na slavne vohunske epizode, in pa *Nak (Nope)*, humoristična grozljivka s kritičnim opisovanjem družbenih razmerij v Kaliforniji. Odprtje Kina pod zvezdami je zaznamovala domača produkcija, film *Inventura* režiserja Darka Sinka, tragikomedija o človeku, ki ugotovi, da so bile njegove predstave o življenju le utvara, fikcija, blodnja in iluzija navideznega sveta, s katerim si je prislužil štiri nagrade vesna. Tretja domača upodobitev z rahlo zbadljivim naslovom *Prasica, slabšalni izraz za žensko* je alter komedija o obdobju življenja, ki naslavlja težje življenjsko obdobje, trenutke zmedenosti, čas duhovne regeneracije in spremembe v načinu dela. Film je plod domišljije Tijane Zinajić, zaradi katere je s Festivala slovenskega filma odpeketal kar sedem vesen. V

Vir: Kinodvor

koprodukciji s slovensko ekipo je hrvaška mojstrica gibljivih slik Antoneta Alamat Kusijanović predstavila filmsko delo *Morena*, v katerem se razvija zgodba o gospodični, njenih starših in njihovem družinskem prijatelju, ki igra ključno vlogo v preobratih igrive dvolične družinske drame, postavljene v navidezno idilo otoka s soncem obsijane jadranske obale.

V letošnjem poletju je bilo na voljo 49 filmskih upodobitev, simbolni namen Kina pod zvezdami pa naslavlja idejo, da se vsako leto pripravijo selekcija premier, paleta nagrajenih filmov in repertoar najbolj zaželenih umetniških del pretekle kinematografske sezone. Opise, teme ter naslove številnih preostalih del si lahko ogledate na spletni strani Kinodvora.

Špicparkelj

NAJBOLJŠA SVETOVNA NASLOVNICA CESTNIH ČASOPISOV 2022

NOVA NORMALNOST

Ples v dežju: »Prišel je virus, o katerem so mediji poročali z običajnim pompom. Zavijali smo z očmi, češ kako je vse prenapihnjeno, kako je panika odveč, kako je to samo še ena ptičja gripa. In potem je nenadoma prišla nova normalnost. Čez noč smo se morali zaščititi s plastičnimi rokavicami, maskami in razkužili. Kajti kužno in nevarno je nenadoma postalo vse okoli nas. In predvsem vsi okoli nas. Stroka nas je poskušala varno pripeljati skozi ta poblaznjeni vrtiljak, vendar je vedno bolj dajala vtis, da je prav tako zmedena in nevedna, kot vsi mi. Bombažne maske, kirurške maske, to cepivo ja, drugo ne, pa potem spet prvo ja, karantena 14 dni, karantena sedem dni, hitri testi, PCR-testi, policijska ura ... Pravila so se spreminjala iz dneva v dan. Ko smo že mislili, da smo jih usvojili, nam je nekdo rekel, da ni tako, ampak popolnoma drugače. Zato smo na koncu praktično vsi obupali nad uradnimi organi ter po svojih najboljših zmožnostih in prepričanjih odplesali ples pod dežjem informacij, navodil, prepovedi in svaril. Vsi skupaj, a vsak sam.« Uredništvo

Mednarodna mreža cestnih časopisov INSP je naslovnici Nova normalnost podelila nagrado za najboljšo svetovno naslovnico. V finalu smo se znašli v družbi Švedske, ZDA, Mehike, Kanade, Nemčije, Srbije in Severne Makedonije.

Avtorica naslovnice je Samira Kentrić, ki se ji za izjemno delo iskreno zahvaljujemo.

KU

KAKOVOSTNA FILMSKA VZGOJA ZA OTROKE IN MLADE V BOLNICI

Kinodvor v mednarodnem projektu s spletno platformo Film v bolnici v novem šolskem letu omogoča dostop do pisanega filmskega sveta otrokom in mladim, ki se zdravijo v bolnišnicah. Spletna platforma ponuja skrbno izbran nabor kakovostnih filmov različnih dolžin, zvrsti in žanrov za različne starostne skupine, posamezne filme pa spremljajo tudi dodatne igrive dejavnosti za otroke in gradiva za starše ter pedagoške delavce. Bolnišnične oddelke oziroma igralnice smo opremili tudi s Kinobalonovimi kovčki, polnimi različnih optičnih igrac. Projekt tako omogoča dostop do kakovostnih filmskih vsebin eni najranljivejših skupin otrok in mladih. Prvi vtisi strokovnih delavcev vrtca in osnovne šole so izjemno pozitivni, saj platforma prinaša dragoceno popestritev bolnišničnega vsakdana, obenem pa nudi tudi sprostitev v dneh, ko se otroci in mladi zaradi zdravstvenih

razlogov težje vključijo v proces šolanja. Do filmskih vsebin z brezplačno kodo in s podporo strokovnih delavcev iz bolnišničnih oddelkov Vrtca Vodmat in Osnovne šole Ledina že dostopajo otroci in mladi na Pediatrični kliniki – UKC Ljubljana in v Univerzitetnem rehabilitacijskem inštitutu Republike Slovenije – Soča ter v Enoti za adolescentno psihiatrijo na Univerzitetni psihiatrični kliniki Ljubljana.

Več o mednarodnem projektu in platformi Film v bolnici: www.kinodvor.org/film-v-bolnici/. Kontakt za informacije o projektu: Živa Jurančič, +386 30 614 243, ziva.jurancic@kinodvor.org.

Kinodvor

Izza rešetk:

HARMONIJE IN KAKOFONIJE DOBA PRI MIRNI

Lepo pozdravljeni, kralji in kraljice!

Zahvaljujem se vam za poslano ovojnice in znamke. V zaporu je vsak drobiž velik denar, in to se vidi tudi po ravnanju obsojencev. V zapor denar priteka počasi, ga je malo in je neenako razdeljen. Nekateri redno prejema denar, medtem ko nekateri ne dobivajo ničesar, nekateri pa zelo malo. Pavšalno gledano smo obsojenci brez denarja. Zelo bi si želeli, da objavite zaključek o obnovah na Dobu, da s tem končamo poročanje o obnovitvenih delih.

So prvi dnevi septembra in na Dobu pri Mirni že obedujemo v prenovljeni jedilnici. Z veseljem povem, da je hrana, pripravljena v prenovljeni kuhinji, okusnejša od hrane pred prenovo. Tako mora tudi ostati, saj smo se že prena jedli surovega krompirja, trdega, slabo kuhanega riža in predvsem slabo pripravljenega mesa, kar se je najbolj poznalo na piščančjem mesu. Ker imam prijatelja, ki dela v kuhinji, lahko brez težav izvem novice o spremembah v kuhinji.

Šotor, ki smo ga med obnovo uporabljali kot kuhinjo in jedilnico, še vedno stoji na asfaltiranem igrišču za mali nogomet. Videl sem, da so iz njega že odnesli stole in mize, ki so v prenovljeni jedilnici novi in uniformirano enaki ter se ujemajo z mizami. Ves inventar prenovljene jedilnice je v rjavih odtenkih in stoli so občutno lažji, zato jih med premikanjem ni slišati. Ko paznik reče »gremo«, se istočasno premakne osemdeset ali več stolov, postane hrupno. Tla so tlakovana s keramičnimi ploščicami, ki so ostale iste. Tudi strežna linija in strežna okenca so novi. Zasledil sem celo nekaj novih servirnih pladnjev. Jedilnica je lepo obeljena in tudi nova okna na južni strani imajo bele okvirje. V jedilnico pada več naravne svetlobe kot prej, saj sedaj okna niso zastrta z visokimi zavesami, in upam, da jih tudi v prihodnosti ne nameravajo namestiti. Stara jedilnica se je uporabljala tudi kot kinodvorana, saj ima na vzhodni strani nad vhodom balkon za namestitev projektorja. Na nasprotni strani so tudi jeblene konzole, ki so namenjene obešanju projekcijskega platna. Tudi v prihodnje bo mogoče jedilnico uporabiti v ta namen, zato upam, da bodo na nova okna namestili žaluzije za zatemnitev dvorane, ker bo tako veliko bolj funkcionalno. Prijatelj kuhar mi je še povedal, da je bila oprema stare kuhinje večinoma premeščena v šotor, ki je bil

Foto: Erika Wirtlieb

nekaj mesecev kuhinja in jedilnica. Stare opreme ne nameravajo namestiti v obnovljeni kuhinji, saj je ta sedaj opremljena z novimi in boljšimi aparaturnami za pripravo hrane. Z novo opremo v kuhinji lažje obdelajo hrano, in to sem opazil tudi na svojem krožniku. Okusi se niso veliko spremenili, a to, da je hrana primerno kuhana in zapečena, je velik korak naprej za obsojence, ki nimamo izbire in jemo, kar nam pripravijo. Opazil sem tudi nekaj delavcev, ki kuhinjo razstavljajo ali pripravljajo na odvoz. Tudi druga prenovitvena dela po zaporniških blokkih so končana in vse se vrača v dobski ritem. Počitnice so se končale in spet se lahko začnem pripravljati na izpite iz logistike. Do sedaj sem opravil dva izpita in se že pripravljam na naslednjega, ki je precej obsežnejši od prejšnjih. Vsebinsko sem enkrat že pregledal.

Tudi pisanje moje knjige lepo napreduje. Imam srečo, da lahko rečem, da sem dobil pravega mentorja s pravimi izkušnjami. Ni obsojenec in ga redko srečujem, a mi vsako srečanje z njim poda nekaj smernic, dobim tudi objektivne povratne informacije, ki sem si jih tako zelo želel. Počutim se varnega in utirjenega v pravi smeri, kar je za mojo situacijo izjemno.

N. Viktor, ZPKZ Dob

ŽENSKA NA ULICI: SIMBIOZA IN MOJ DAN

S partnerjem sva se zopet povezala, v času hospitalizacije mi je ves čas stal ob strani. Nisva zaljubljena, se pa ljubiva in se bova imela vedno rada. Veže naju skoraj desetletje spominov, tako dobrih kot slabih. Skupaj sva dala čez veliko, v času življenja na ulici – po hospitalizaciji – pa sva končala v nekakšni simbiozi. On mi nudi zaščito, tudi ko ga ni zraven, ljudje preprosto vedo, da z mano ne smejo ravnati grdo, še manj pa mi jemati denar ali drogo. Verjetno se sprašujete, kje je tu simbioza. Naj vas razsvetlim. On mi nudi zaščito, jaz pa naju preskrbim s hrano, drogo, cigareti in drugimi stvarmi. Ni mu treba delati. Mnogi pravijo, da se šlepa na moj račun in podobne zgodbe. Morda je to tudi res, a se s tem ne obremenjujem. Glede najinega odnosa mi je vse jasno, čeprav je včasih zelo zapleten. Oba imava svojo vlogo in se tega drživa. Mi pa včasih prekipi, saj je delati za dva veliko težje. Včasih pride do spora, saj bi mi vsaj sem ter tja lahko pomagal in prevzel vajeti, da se spočijem. A ni tako, zato delam s polno paro.

Si lahko predstavljate en povprečen dan v moji koži? Naj vam vsaj približno opišem

dan »brez zapletov«. Vstanem. Večinoma nimam jutraj nič za zdravje, tako da grem delat nakrizirana. Če imam srečo, mi uspe za prvi šus narediti denar na poti do centra oziroma dilerjev. Za začetek potrebujem 20 evrov, da kupim za deset evrov heroina in za deset evrov štiri tablete Flormidala, saj moram dati dve partnerju. On heroina ne potrebuje, saj je na metadonu. Pozdravim se, da lahko normalno delujem. Vzamem si 30 minut odmora in potem nazaj veselo na delo.

Ker opisujem dan brez zapletov, bom rekla takole: Ko se odločim, grem. Do cilja potrebujem deset minut peš. Pridem, vzamem, grem, sreča. Naslednji korak je prodati stvari. Odvisno od vrste je tudi prodajno mesto (parfumi, kozmetika, hrana itd.). Tokrat so parfumi. Štirje. Vznemirjena sem, saj mi je lažje, ko že v prvi trgovini naredim veliko denarja. Parfume prodam za 80–100 evrov, nato se dobiva s partnerjem in kupiva vse, kar potrebujem. On ima rad kokain, jaz ne ravno, a popustim (minus 30 evrov). Kupiva deset Flormidalov za 25 evrov in gram heroina zame. Ostane pet evrov za cigarete. Popoldne grem naredit še eno

Foto: Khusen Rustamov

turo, ponavadi zaslužim še 30 evrov. Kupim še gram heroina in nekaj Flormidalov. Če je izkupiček višji, še kokain. In spet sem na nuli z denarjem. Saj pravim, delati za dva res ni lahko.

Takšen je moj dan brez zapletov, zapletenega si niti predstavljati ne morete. Do naslednjic.

Sabina, ZPKZ Ig

Podobnost dekleta na fotografiji in avtorice ni naključna.

REZERVAT: DNEVNIK OBSOJENCA 0-118/2015

Ta dnevnik je resnična zgodba življenja v ZPKZ Ljubljana, Povšetova ul. 5. Pisati sem ga začel 26. 4. 2015. Naj vam ga bo v veselje brati in naj vam nekaj da, kaj koristnega. Glede na to, da se najde v njem tudi kaj nepojasnjenega, čudnega, nedorečenega, naj vas ne bo sram. Vprašajte. Moj elektronski naslov vam je vedno na razpolago: taubi66@gmail.com.

Torek, 14. 7.

Pravniško zaporno življenje, le kaj bi to bilo? Že na prejšnjem prestajanju zaporne kazni sem bil neke vrste advokat in zdaj se to ponavlja. Za Novega pišem raporte, prošnje, pisma ... Vse, kar potrebuje, tudi nasvete in podobno dobi od mene. Sicer se je rezervat po 20 letih dosti spremenil in z njim tudi zakoni. To se vidi in čuti na vsakem koraku. Danes na primer, ko smo imeli kantino, je Novega napizdil paznik, ker je sedel na stopnicah. Kaj naj drugega kot se začeti smejeti. Paznik se je naenkrat znašel v čudnem položaju, ampak ni on tu čisto nič kriv, take ima ukaze, in če jih ne izpolnjuje, ga bodo jebali oni od zgoraj. Ravno tako kot včeraj, ko je po Miha prišla njegova pedagoginja. Razgovor sta imela na hodniku in Miha se je naslonil na zid, zato ga je nazijala, češ da se na zid ne sme naslanjati. Čez minuto se je spet naslonil in ga je vprašala, če mu mora ta ukaz napisati. Normalno? Izživljanje? Mislim, da je prej drugo kot prvo. Toda takšno je pač življenje tu. Tudi z Juretom se že kažejo prve scene. Zdaj ko je Miha dobil nove videoigrice, bi Jure kar po ves dan sedel pred TV in igral. Žal, poba, nisi sam v sobi. Tu smo tudi drugi z drugimi željami – in to je treba spoštovati. Ne! Jure pa nos do kolen in z nizkimi pod

Foto: PoldyChromos

pleksus. Poba, ki ima malo čez 20 let, pa se obnaša, kot bi bil ves svet njegov. Ne bo šlo. Danes se je zakačil z menoj – ob 15.00 je bil na sporedu Tour de France in jaz ga gledam vsak dan. Ne. On bi rad igral nogomet na videu. Ne boš! Ja pa bom. Tokrat je bil dovolj le grd pogled. Kolikokrat še? Se bom boril s smrkavci? Tiste uvodne misli, ko sem prišel v rezervat, so že predpretekli čas. Žal! Če ne moreš biti kolega in prijazen s cimri, pač ne moreš. Sam se že ne bom poniževal pred drugimi za ljubi mir. Raje vojna. Pa kamor bo šlo, bo šlo. Takle mamó!

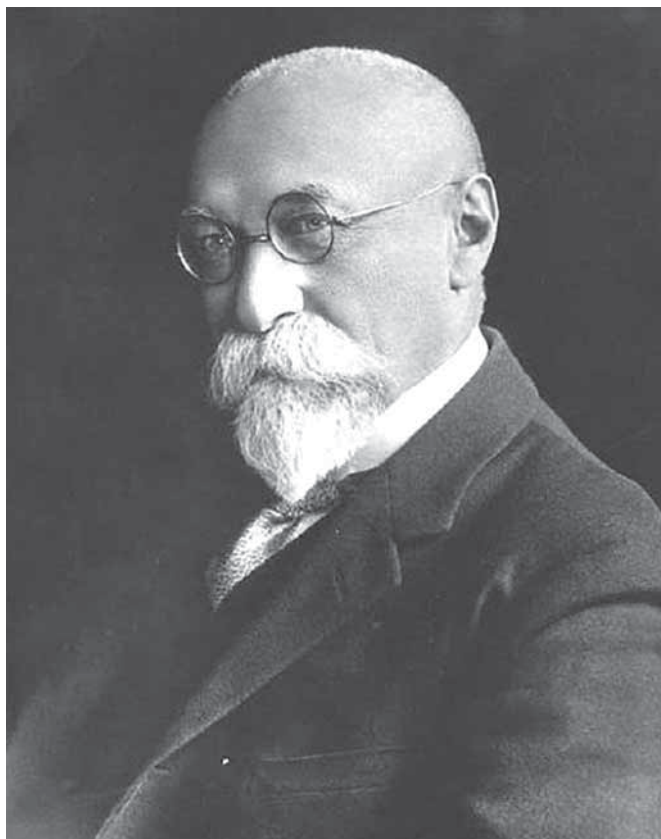
Taubi

KRAVŽLJANJE MOŽGANOV

Mat v 290 potezah

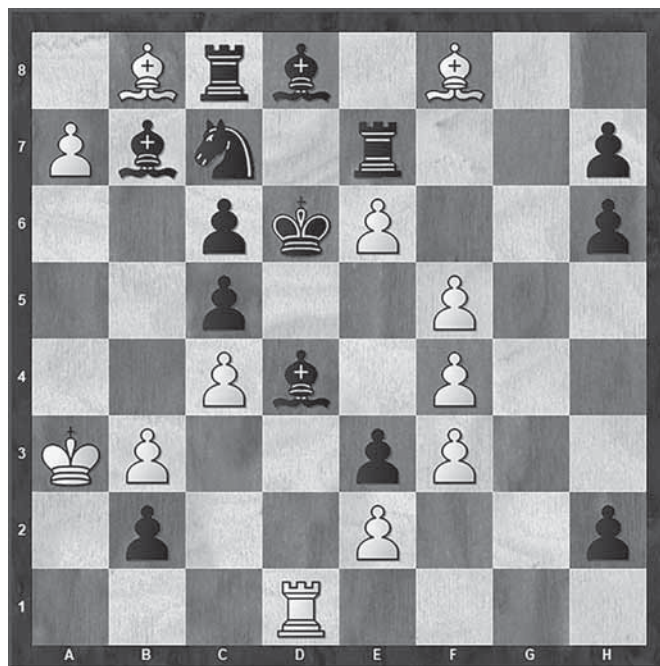
Sestavljanje je leta 1922 sestavil Ottó Bláthy, madžarski električni inženir in izumitelj, ki je imel hobi – bil je znan avtor šahovskih problemov. Vendar ne kakršnih koli. Otto se je specializiral za groteskne šahovske probleme, ki se redko končajo v manj kot 30 potezah. Za uganko, ki se konča z matom v 290 potezah, je leta 1929 prejel nagrado, čeprav sam ni našel rešitve zanj. Cyril Banderier je rešitev našel leta 1992. Iskal jo je več kot 63 let. Opomnik: Položaj figur ne izhaja iz odigrane šahovske partije.

030
KRALJI
ULICE

Ottó Bláthy

Vir: Wikidata

Vir: chessbase.com

Na potezi je beli. Mat izsili v 290 potezah. Če najdete rešitev v enem dnevu, imate morda najvišji IQ v zgodovini človeštva.

Standardni algebrski šahovski zapis:

pijon/kmet – brez oznake, S – skakač, L – lovec, T – trdnjava, D – dama, K – kralj, x – jemanje figure, + – šah, ++ – mat, O-O – mala rokada, O-O-O – velika rokada, = – remi/ponudba remija, e. p. – en passant (kmetovo jemanje mimogrede).

Jean Nikolič

Rešitev uganke je za objavo predolga, lahko pa si jo ogledate na: <https://lipn.univ-paris13.fr/~banderier/Chess/index.html>.

KOMENTARNICA: 030 323 128

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRILI KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. OB VSAKRŠNI URI JIH LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 128, NA UREDNISTVO@KRALJULICE.ORG ALI NA NAŠ FACEBOOK PROFIL. VABLJENI H KOMENTIRANJU!

E-sporočilo, 6. 9. >> Spoštovani, hvala vam za vsako novo številko, za vsebino Kraljev ulice. V zadnji številki sem prebrala, da Iva Tisa rada plete. Na kateri naslov ji lahko dostavim pletivo? Sama zaradi boleznj ne zmorem več in z veseljem podarim nekaj klopov. Lep pozdrav Jelka

E-sporočilo, 7. 9. >> Pozdravljeni, danes sem kupila Kralje ulice in prebrala zgodbo *Samo fotr*. Res, kako lepo, kar solze so mi pritekle. Prav žarek upanja je posijal, da smo ljudje, ki znamo

razmišljati, ki vemo, kaj je prav, in ki vemo, da kadar gre za otroke, je to nekaj najpomembnejšega, ker oni bodo nekoč odrasli. Vsa čast gospodu in srečno še naprej! Jana

SMS, 19. 9. >> Pozdravljeni! Vašo revijo sem dobila v roke pred dnevi od hčere. Vedno, ko je v Ljubljani, jo kupi, prav zanimivo branje. Vse pohvale uredniškemu odboru, vsem avtorjem in avtoricam. Hvala za vaš trud. Breda iz Prlekije

GIACOMOV FOTO KOTIČEK: ZGODBE, VGRAVIRANE NA STENE

<https://www.giacomodoni.com/>

Zelo dobro se spominjam dne v palermški psihiatrični ustanovi, ko so me odpeljali na ogled grafitov, ki so jih ustvarili varovanci.

Stene so manifestirale zgodbe oseb, ki so bivale v ustanovi, izražale tako kritike kot želje.

Znamenje, ki ostane na steni, ni vedno dejanje vandalizma: lahko je pričevanje, umetnost [glej KU #181 NOF], sporočilo pomoči ali obtožba.

»Koncentracijsko taborišče«, kot je zapisal pacient, priča o socialni izključenosti, svetu, ki se zdi veliko bolj oddaljen, kot v resnici je.

Uči nas tudi, da se moramo boriti, da se ta realnost nikoli več ne vrne.

Giacomo Doni

Prevedel Jean Nikolič

Smer

Foto: Giacomo Doni

Grafit konja

Foto: Giacomo Doni

Italija zlo

Foto: Giacomo Doni

Grafit plog klopce

Foto: Giacomo Doni

Koncentracijsko taborišče

Foto: Giacomo Doni

PRESKAKOVANJE ČASA

Skoči, če lahko, v prihodnost. Jaz ne morem, nimam supermoči skakanja v prihodnost. Želim si, da bi jo imel. Morda pa bi lahko zgradil stroj za skakanje v prihodnost. To bi bilo izjemno. Ko bi se vrnil, bi bil istih let kot ob odhodu, vsi drugi pa bi bili starejši. Skakanje skozi čas je zabavna igra.

Viljams

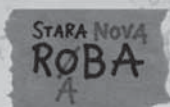

Foto: Danny Springgay

032
KRALJI
ULICE

NEDELJA JE. NI TAKO SONČNA, JE PA VSAJ TOPLA.

VILJAMS

www.robaraba.si

POSREDOVALNICA RABLJENIH PREDMETOV

**“STVARI, KI SO VAM ODVEČ,
AL JIH MATE PREVEČ,
NISO POŠKODOVANE
IN JIH JE ŠKODA ZAVREČ,
LAHKO PRIPELJETE K NAM.”**

Info:

Zadruga Stara roba, nova raba
Poljanska c. 14, Ljubljana, 059 010 075
zadruga@robaraba.si

Pohištva ne sprejemamo.

Zadruga je socialno podjetje, ki deluje po principih skupnostne ekonomije. Povezuje odrinjene osebe, ki s ponovno uporabo zavrženih stvari, ustvarjajo nekaj zase, za širšo skupnost in za okolje. Vsak vaš podarjeni predmet in nakup pomenita podporo Zadrugi, ki je namenjena zaposlovanju brezdomnih in ostalih socialno ogroženih oseb.

KUPIMO VSE, KAR JE ZASTONJ, IN PODARIMO NAPREJ PO SIMBOLIČNI CENI!

NEVID(E)NA LUBLANA

Vodniki ce z brezdomno izkušnjo vam preko pripovedanja zgodb predstavijo večplastnost brezdomstva in svoje izkušnje z ulice.

Pohod poteka v manjših skupinah 3–10 oseb. Traja 1,5–2 ure. Prispevek za turo po osebi znaša 6 € za dijake, študente, upokojence in nezaposlene ter 8 € za zaposlene. Možne so tudi individualne ture za katero prispevek znaša 15 €.

Pridružite se nam pri odkrivanju drugačne Ljubljane.

ZA PRIJAVO NAM PIŠITE NA:

- TURE@KRALJIULICE.ORG
- **FACEBOOK NEVIDENA LUBLANA**

OGLASNA DESKA

Skočite v PRP trgovinico na Poljansko cesto 14 ali v butik in skladišče v Studenec 41. Tam boste našli lončke za rože, okraske, knjige, slike, igrače, umetnine in starine. Ni, da ni, ker mi kupimo vse, kar je zastoj, in podarimo po simbolični ceni. Lahko nam tudi kaj donirate. Več na www.robaraba.si.

Izšel je drugi slovenski prevod knjige Willa Halla z naslovom Vodnik za opuščanje uporabe psihiatričnih zdravil v skladu z načeli zmanjševanje škode. Zanimati jo lahko kupite po ceni 3 € na sedežu društva Pražakova 6 v Ljubljani, ali jo naročite po ceni 5 € po pošti.

Društvo Kralji ulice se za donacije v mesecu septembru zahvaljuje:

- pekarni OSEM,
 - slaščičarni ZVEZDA,
 - fotostudiu FOTO GRAD za pet kupončkov za fotografiranje,
 - fotostudiu FOTO TIVOLI za pet kupončkov za fotografiranje,
 - MGML za voden ogled raztave,
 - NK OLIMPIJA za vstopnice,
 - NZS SLOVENIJA za vstopnice,
 - podjetju JUB za zidne barve in izravnalno maso in
 - vsem dobrim ljudem za oblačila, obutev, hrano in denarna nakazila.
- Se priporočamo za naprej.

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Podari knjigo in jo prinesi na Kralje. Pražakova 6, 1000 Ljubljana.
Pon.-pet. 8.00-15.00.
Tel.: 059 022 503

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsak torek 15.45-16.30 v Športni center Triglav za Bežigradom (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

Prosim ljudi dobre volje, da na Kralje ulice prinesejo odvečno volno, saj zelo rada štrikam. Hvala! Iva Tisa

033
KRALJI
ULICE

Delovanje našega društva lahko podprete tudi tako, da nam namenite 1 odstotek dohodnine, ki vam jo država odmeri za preteklo leto. To storite s spodnjim obrazcem, ki ga izpolnite in

pošljete na pristojni urad FURS (v Ljubljani je naslov: Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana). Hvala!

PODATKI O DAVČNEM ZAVEZANCU:

(ime in priimek davčnega zavezanca)

(podatki o bivališču: naselje, ulica, hišna številka)

(poštna številka, ime pošte)

Davčna številka

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(pristojni finančni urad)

SKRIL SEM SRAM ZA TRAM SVOJE VILE.

BENJAMIN GRACER

ZAHTEVA za namenitev dela dohodnine za donacije

Ime oziroma naziv upravičenca	Davčna številka upravičenca								Odstotek (%)
Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice	2	3	9	5	6	0	4	6	1%

V/Na _____, dne _____

podpis zavezanca/ke

				AVTOR JOŽE PAUMAN		GRŠKI JUNAK		ISKALNIK NAPAK V RAČUNAL- NIKU		GORANA KIŠUJU, ASOSAN		MALTEŠKA PASMA OVAC		IT. NOGO- METAŠ CAPRILI			
				POVELJNIK FILMSKEVE- SOLJSKE LADJE GALAKTIKE													
				OBDELOVA- LEC LEŠA ZA OSTREŠJE													
				VIRUS, KI RAZSAJA V AFRIKI													
				NEDA UKRADEN						TALIJ ARGENTIN. PEVKA ROCKA HILDA, R. 1963							
				SONČNIK (star.)													
JAPONSKI NOVELIST IZ SAMURAJSKÉ DRUŽINE (TAKIZAWA, 1767 - 1848)				OTOK V KORNATIH		HRV. PIŠEC, PESNIK IN DRAMATIK (MIROSLAV, 1893-1981)		JEZERO V KANADSKI PROVINCI ONTARIO		KONZER- VIRANJE SKUHANJEM		IT. TENISAČ (DIEGO), ROJ. 1970 HRV. ZGODOV. (FRANO)					
PREBIVALEC BAKOVCEV												NIG. IT. KOŠARKAR (BENJAMIN) VZDEJ. IGRAL. ŽIVOJINOVIČA				MESTO V ITALIJI SEVERO- ZAHODNO OD PESKARE	
MAGIČNA BE- SEDA, ZAPI- SANA NAVA- DNO NA AMULETU																	
KAMNI V VOTLIH ORGANIH, TUDI LITIAZA												V VEDANTI NAJVIŠJA REŠNICA, BOŽJI ZAKON					
IME SLIKARJA ŠUBICA						BREZPRA- VEN ČLOVEK V ŠPARTI KIM NOVAK						IME AMERIŠK. SATIRIKA BUCHWALDA					
NEŽA (ljubkovalno)								JEZIK ČRNECV BANTU IVAN POTRČ				FEREDŽI PODOBNO OBLAČILO MUSLIMANK					
FRANÇOŠKA MODNA KREATORKA (JEANNE)										RUMEN IZCEDEK IZ NEKATERIH TROPISKIH DREVES		NASLOV IBSENOVE DRAME		AMERIŠKA TISKOVNA AGENCIJA RIMSKA 4			
SKOVENSKI JEZIKOSLOVEC (MATIJA, 1797 DO 1835)						IZREDNO MOČEN VRTINČAST TROPSKI VIHAR		ZNESKI NA BANKOVCIH IME HRV. IGRALCA BAŠIČA						NEURRAN- LJIV SERVIS PRI TENISU		ŠVICARSKI KARTOGRAF (EDUARD, 1895-1986)	
ČRNIČ IVAN																	
SLOVENSKI IGRALEC (MARKO)								SLOVANSKI NAROD									
PRISTAN- SKI DEL ATEN V GRČIJI								NEKDANJI SKANDINAV. DROBIŽ ŠUMEVEC IN SIČNIK				IME REŽISER. PECKINPAHA ORGAN ZA VOH					
LUNA, KO JE ZATE- MNJENA VSA NJENA POVRŠINA				GLAS ŽIVALI NA SLIKI		HROŠČ S KLEŠČAMI, ROGAČ LOJZE ROZMAN								SIMBOL ZA RODIJ SREČKO KOŠOVEL			
								SLOVENSKI BIOLOG MIROSLAV				GLAVNO MESTO NORVEŠKE					
ŽARA																	

Sestavil: Jože Pauman

EZE Benjamin – nigerijsko-italjanski košarkar, KALKULOZA – kamni v votlih organih, litiaza

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

NAGRADNA KRIŽANKA

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite do konca tekočega meseca na urednistvo@kraljiulice.org ali na naslov Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana. Petim izšrebanim bomo podelili knjigo Meseno spoznanje, avtorja Franja Frančiča. Iskrene čestitke nagrajencema in nagrajenkam pravilno rešene avgustovske nagradne križanke, ki so: Branka Zemljak iz Maribora, David Heredero Zorzo z Bleda, Darij Vežnaver iz Šmarj ter Majda Kette Zupančič in Branka Botič iz Ljubljane.

Pero-D aka Maha:
»Vsi stavijo na pozitivno,
a je še vedno veliko negative.«

